

MARIKA

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

CHAPTER 1

Nai vakatekivu ni tukutuku vinaka kei Jisu Karisito na Luve ni Kalou.

² Me Vaka sa vola na parofita: "Ka raica, Au sa tala na noqu i talai me liu e matamu, Ena vakarautaka na nomu sala e matamu."

³ "A domo ni dua sa kacikaci ena loma ni vanua liwa: 'Sa vakarautaka na sala i Jiova' Ka vakadodonutaka na nona salatu."

⁴ Sa lako mai o Joni ena vanua liwa, ka veipapitaisotaki ka vunautaka tale tikoga na veivutuni me bokoci kina nai valavala ca.

⁵ A ra sa lako kece vua na vanua vakaJutia, kei ira mai Jerusalemi mera papitaisotaki mai vua ena uciwai o Joritani, ni ra sa vakatusa na nodra i valavala ca.

⁶ A sa vakaisulu o Joni ena i sulu vuti ni kameli, ka sai vau ni tolona nai vesu kuli ni manumanu, ka sa dau kania na vodre kei na denioni ni veikau.

⁷ Sa dau tukuna ena nona i vunau, ka vaka, "E dua sa muri au tiko mai ka sa levu cake mai vei au, na wa ni nona i vava mada ga au sa sega ni yacova yani na kenai vakatagedegede me tu kina na dodonu vei au me'u sereka.

⁸ Oi au na papitaisotaki kemudou ena wai, ia o Koya ena qai mai papitaisotaki kemudou ena Yalo Tabu.'

⁹ Ena dua na siga a sa lako mai o Jisu mai Nasareci ena vanua vaKaleli, ka mai papitaisotaki Koya o Joni ena Joritani.

¹⁰ Ka vakasauri, ni sa lamata cake mai wai, sa raici lomalagi ni sa tadola tu ka raica ni sa rairai sobu mai vua na Yalo Tabu me vaka na ruve.

¹¹ A sa dua na vosa sa rogo mai lomalagi, 'O iko na Luvequ na Noqu ka lomani, Au sa dau marau vakalevu ena vukumu.'

¹² Ka vakasauri nona sa kauti Koya kina vanua liwa na Yalo Tabu,

¹³ A sa tiko o Koya mai na vanua liwa me vasagavulu na siga, ka dau temaki koya o Setani, kei ira na manumanu kila era sa tiko vata kaya; era sa qaravi Koya na agilosi.

¹⁴ Ni sa biu kina vale ni veivesu o Joni, a sa lako mai ki Kaleli o Jisu ka vunautaka nai tukutuku vinaka ni matanitu ni Kalou,

¹⁵ Ka tukuna, 'sa mai vakataucokotaki na gauna ogo, ka sa voleka na matanitu ni Kalou. Dou veivutuni, ka vakabauta nai tukutuku vinaka.'

¹⁶ Ena nona a taubale voli ena baravi mai Kaleli, e a raici Saimone kei Adriu na tuakana ni rau viritaka tiko na nodrau lawa ki wasaliwa; ka ni rau sa gonedau.

¹⁷ A sa tukuna vei rau o Jisu, 'drau muri Au, ka'u na vakayacori kemudrau mo drau gonedau ni tamata.

- 18 A sa vakasauri na nodrau sa biuta na nodrau lawa ka muri Koya.
- 19 Ni toso tale yani vakalailai ki liu mai na vanua e tu kina, e a raici Jemesa na luvei Seвете, kei Joni na tuakana, ni rau tiko ena loma ni waqa ka oneva tiko na nodrau lawa.
- 20 A sa kacivi rau yani vakasauri, ka rau sa biuti tamadrau tu mai waqa kei ira na tamata cakacaka, ka muri Koya.
- 21 A ratou sa lako ki Kapenaumi, ka donumaki na siga ni vakacecegu, a sa lako o Koya ki na vale ni lotu ka vakatavuvuli.
- 22 Ka ra sa kurabui ena nona i vakavuvuli, ni vakavulici ira o Koya me vaka e dua sa tu vua na vakatulewa kece, ka sega ni vakataki ira na daunivolatabu.
- 23 A sa dua na tamata sa tiko ena loma ni vale ni lotu ka sa curumi tu ena yalo velavela ka sa qoqolou kina,
- 24 Ka tukuna, "laivi keimami ga! na cava mo via sagai keimami kina, Jisu na kai Nasareci? O sa lako beka mai mo mai vakarusai keimami? Oi au sa kilai iko vinaka " na nona Le dua Yalosavasava na Kalou!"
- 25 Ia sa vunauci koya o Jisu, ka tukuna, "mo tiko lo, ka mo lako tani mai vua!"
- 26 Sa qai sasakurekuretaki koya na yalo velavela ka qolou ena domo levu, a sa qai lako tani mai vua.
- 27 A ra sa qoroqoro na tamata kecega ka ra veitarogitaka vakai ira, ka vaka, "vakacava na ka sa yaco oqo? A vakavuvuli vou cava beka oqo? Ni vosa ga, sa talairawarawa vua na yalo velavela."
- 28 Ka sa sega kina ni bera ni sa tete na kena i rogorogo kina veivanua wavolivolita na vanua va Kaleli.
- 29 Ni ratou sa biuta mai na vale ni lotu, a ratou sa la'ki curu sara kina vale i Simone kei Adriu ka tomani koya o Jemesa kei Joni.
- 30 Ia na tinai wati Saimone sa davo tiko ka ni tauvimate, ka ra sa tukuna vua nai tuvaki ni veika sa yaco tiko e vale.
- 31 Sa qai lako mai o koya ki yasana ka taura na ligana ka vakaduria cake, vakasauri ga na kena sa takali na tauvimate mai vua ka sa vei qaravi tale vei iratou o koya.
- 32 Ni sa la'ki dromu na siga ena yakavi, ka e lewevuqa sa kau mai Vua era sa tauvimate ka so e curumi tevoro.
- 33 A ra sa osota na mata ni katuba na lewe ni koro taucoko.
- 34 Ka lewevuqa vei ira sa tauva na veimate ca eso sa vakabulai ira o koya, ka cemuria tani e levu na tevoro; a sa sega ni vakatara o koya mera vosa na tevoro, baleta ni ra kilai Koya.
- 35 Ni se qai mataka caca se bera ni kida mai na rarama, a sa duri cake o koya ka lako kina dua na vanua me tiko taudua ga kina; ka sa masu kina.
- 36 O Saimone kei ira sa tiko vata tukuna era sa vakasaqarai Koya.
- 37 Ni ra sa kunei Koya, era sa tukuna vua, "O ira taucoko na tamata era sa vakasaqarai kemuni."
- 38 Ia sa tukuna vei ira o koya, "medatou lako mada ki na koro e tarava, ka me'u rawa ni la'ki vunau kina, baleta nai naki ga oqo Au lako mai kina."
- 39 A sa vunau o koya ena veivale ni lotu taucoko e Kaleli, ka cemuria na tevoro.
- 40 A sa lako mai vua e dua na vukavuka ka vakamamasu vua ena nona tekiduru sobu, ka tukuna, "kevaka mo ni vakadonuya, oi au me'u vakasavasavataki."
- 41 Sa yavalati Jisu na loloma, ka dodoka yani na ligana, ka tarai koya, ka tukuna, "Au sa vinakata, mo savasava mai."

- ⁴² Ni sa cavuta oti na vosa, ka vakasauri na kena sa takali vua na vukavuka, ka sa vakasavasavataki tu.
- ⁴³ A sa tautaunaka sara ga vakabibi vua ka vakatalai koya yani,
- ⁴⁴ Ena Nona tukuna vua, 'raica me kakua ni dua mo tukuna kina, ia mo lako yani ka la'ki vakaraitaki iko vua na bete, ka cabora na nomu i soro ni veivakasavasavataki me vaka nai vakaroi Mosese, me vakadinadinataka vei ira."
- ⁴⁵ Ni sa lako yani na tamata oqo sa sega ni qai tarovi koya rawa, ena nona sa vakatetea raraba yani na veika sa yaco vua, ka sa sega kina ni rawa vei Jisu me curuma na loma ni koro, ia a sa la'ki tikoga ki na vanua liwa; ka ra sa lako mai vua na tamata mai na veiyasana kecega.

CHAPTER 2

Ni oti e vica na siga sa qai lesu tale ki Kapenaumi o koya, ka sa rogovaki ni sa tiko e vale.

- ² Ka vakasauri na nodra sa sota vata mai na tamata, ka sa osodrigi na loma ni vale me yaco yani ki mata ni katuba. A sa vunautaka vei ira o koya na vosa.
- ³ Ka lewe va na tamata, e ratou sa colata mai vua e dua na tamata tauvi paralase.
- ⁴ Ni sa dredre ni ratou toro voleka vua ena vuku ni osodrigi ni tamata, e ratou sa qai basuka mai na delavuvu ni vale me taudonui Koya. Ni ratou sa basuka rawa e ratou sa qai vakalutulututaka sobu nai davodavo sa davo tiko kina na paralase.
- ⁵ Ni sa raica o Jisu na nodratou vakabauta, sa tukuna vua sa tauvi paralase, 'na luvequ, na nomu i valavala ca sa vosoti."
- ⁶ E so vei ira na daunivolatabu ka era dabe tiko e kea era vakataroga e lomadra,
- ⁷ "Na cava e vosavakacacataka kina na Kalou na tamata oqo? O cei e rawa ni vosota nai valavala ca ia na Kalou duadua ga?"
- ⁸ Ia ka vakasauri, sa siqema rawa o Jisu e yalona na vakatarotaro ni lomadra, a sa tukuna vei ira a cava dou via vakataroga kina e lomamudou na veika oqo?
- ⁹ "Na vosa rawarawa cava me tukuni vua sa paralase, "sa vosoti na nomu i valavala ca, se me tukuni, mo tucake ka taura na nomu i davodavo ka lako?"
- ¹⁰ "Ia ka mo dou kila kina, ni sa tu vua na luve ni tamata na lewa kece e vuravura me vosota nai valavala ca" " sa qai vosa o koya vua sa paralase,
- ¹¹ "Au sa tukuna vei iko mo tucake, ka taura cake na nomu i davodavo, ka lako ki nomu vale."
- ¹² Ka vakasauri ni sa tucake, a sa taura cake na nona i davodavo, ka taubale e matadra me curu i tuba, era sa qoroqoro kece ka vakarokorokotaka na Kalou, ka tukuna, "keimami se bera ni bau raica dua na ka me vakaoqo!"
- ¹³ A sa lako tale o Koya ki baravi; ka ra sa lako mai Vua na lewe vuqa, a sa vakavulici ira o Koya.
- ¹⁴ Ena Nona taubale tiko, e a raici Livai na luvei Alivio ni dabe tiko ena vale ni volavola ni daukumuni vakacavacava ka sa tukuna vua, "mo muri Au." A sa tucake o koya ka muri Jisu.
- ¹⁵ Ni sa la'ki dabe tiko o koya me kana ena vale nei Livai, ka era sa osota talega mai na vale o ya na daukumuni vakacavacava kei ira nai valavala ca mera mai kana vata kei Jisu kei ratou na nona tisaipeli, ka era lewevuqa sa vakaoqo, era sa muri Jisu.
- ¹⁶ Ni ra sa raica na daunivolatabu kei ira na Farisi ni kana vata o koya kei ira na

daukumuni vakacavacava kei ira nai valavala ca, era sa tukuna vei ratou na nona tisaipeli, "e rawa li vua me kana ka gunu vata kei ira na daukumuni vakacavacava kei ira na tamata i valavala ca?"

¹⁷ Ni sa rogoca o Jisu, sa tukuna vei ira, "sa sega ni yaga na vuniwai vei ira sa bula vinaka, ia vei ira ga sa tauvi mate. Au sega ni lako mai me'u kacivi ira na sa dodonu tu, ia o ira ga nai valavala ca, mera veivutuni."

¹⁸ O ira na tisaipeli nei Joni kei ira na Farisi era dau lolo. Era qai lako mai ka mai tarogi Koya, 'na cava era dau lolo kina na tisaipeli nei Joni kei ira na Farisi, ia o ira na nomu tisaipeli era sega ni dau lolo?"

¹⁹ Sa tukuna vei ira o Jisu, e rawa li vei ira na weka ni tagane sa qai vakawati mera lolo ni se tiko vata kei ira na tagane sa qai vakawati? Ni se tiko vata kei ira na tagane sa vakawati era na sega ni lolo

²⁰ Ia ena qai yaco mai na siga me na kautani kina mai vei ira na tagane sa qai vakawati, ka era sa na qai lolo kina ena siga o ya.

²¹ Ena sega ni rawa me dua e cula vata na tiki ni sulu vou kei nai sulu madra; na tiki ni sulu vou e na dresuka nai sulu madra, ka sa na qai kadresu vakaca sara.

²² "Ka e sega ni rawa me dua e sova kina tavaya waini makawa na waini vou; ena vakacabotetaka na tavaya waini makawa na waini vou, ka sa na tasova na waini vou ka kavoro na tavaya makawa. Ia na waini vou me sova ga kina tavaya vou."

²³ Ena dua na siga ni vakacecegu e a taubale kina o koya ena maliwa ni vei sila; ni ratou sa lako voli, e ratou qai doloka na sila na nona tisaipeli

²⁴ A ra sa tukuna na Farisi vei Koya, 'mo raica, na cava era sa cakava kina na ka e sega ni dodonu me vakayacori ena siga ni vakacecegu?"

²⁵ Ia, sa tukuna vei ira o koya, 'dou se sega beka ni wilika na ka sa cakava o Tevita kei ira sa tiko vata kaya, ena gauna sa sega kina na kakana ka ra sa viakana:

²⁶ Vakacava na nona curu kina vale ni Kalou ena gauna i Evaiaca na bete levu, ka kania na madrai dau raici ni sa sega ni tara me dua e kania, ka vakavo ga o ira na bete, ka sa solia talega eso vei ira sa tiko vata tukuna?"

²⁷ A sa tukuna vei ira, "na siga ni vakacecegu sa caka me baleta na tamata, ka sega ni buli na tamata ena vuku ni siga ni vakacecegu.

²⁸ "O koya oqo sa Turaga talega ni siga ni vakacecegu na luve ni tamata."

CHAPTER 3

A sa curu tale o koya ki na vale ni lotu, ka sa tiko kina e dua na tamata sa mate na ligana.

² Ka era sa vakawanonovi Koya sara vakamatua, se na vakabula o koya na tamata oqo ena siga ni vakacecegu, ka me rawa ni ra beitaki koya kina.

³ A sa tukuna o koya vua na tamata sa mate na ligana, "kalawa mai liu."

⁴ Sa qai tukuna vei ira, e tara li me caka ena siga ni vakacecegu na ka vinaka se na ka ca, me vakabulai na tamata se me vakamatei? Ia era sa vagagalu.

⁵ A sa vakaraici ira ena mata cudrucudru, ni rarawataka na lomaqa ni yalodra, sa qai tukuna vua na tamata oqo, "dodoka mai na ligamu!" A sa dodoka yani o koya, ka sa vakabulai na ligana me vaka ga na ligana ka dua.

⁶ A ra sa lako yani na Farisi ka la'ki bosea vata kei ira nai tokani i Eroti, na sala mena vakamatei kina o koya.

- ⁷ Ia o Jisu kei ratou na nona tisaipeli e ratou sa mani gole vaka ki wasawasa. A sa lewevuqa mai Kaleli ka yacovi Jutia era sa muri Koya.
- ⁸ Mai Jerusalemi kei Itumea ka yacova na tai kadua ni Joritani; ka yacova sara yani na vanua vaka Taia kei Saitoni, ka sa lewevuqa sara na tamata ni ra sa rogoca na veika sa cakava o Koya era sa lako mai vua.
- ⁹ A sa tukuna vei ratou na nona tisaipeli me ratou vakarautaka rawa tiko vua e dua na waqa, dera lako mai na lewevuqa ka mai veidrigidrigi e Matana.
- ¹⁰ Ka e lewevuqa era sa vakabulai, ka lewevuqa vei ira sa tauvimate era toso voleka Vua mera bau tarai Koya mada ga.
- ¹¹ Ni ra sa raici Koya na yalo velavela, era sa davo e matana ka qoqolou, era tukuna, "O iko na Luve ni Kalou."
- ¹² Ia a sa vakarota matua vei ira mera kakua ni vakatakilai Koya.
- ¹³ A sa cabe cake kina ulunivanua ka kacivi ira mai vua o ira sa vinakata o koya. Ka ra sa lako mai Vua.
- ¹⁴ Sa lesia e lewe tinikarua o koya, me ra na dau tiko vata tukuna ka me vakatalai ira talega ena kena vunautaki na vosa.
- ¹⁵ Ka me tiko talega vei ira na kaukauwa ni vakabula na tauvi mate kei na cemuri ni tevoru.
- ¹⁶ O Saimone sa vakayacana me o Pita;
- ¹⁷ O Jemesa na luvei Sevete kei Joni na tuakai Jemesa, a sa vakayacani rau me o Boanesi, ka kenai balebale, 'na luve ni kurukuru;"
- ¹⁸ O Adriu, Filipi, Vacolomiu, Maciu, Tomasi, Jemesa na luvei Alivio, Tadeo kei Saimone na Kenaiti;
- ¹⁹ Kei Jiutasa Isikarioti, o koya ka qai soli Koya yani, ka ratou sa lako kina dua na vale.
- ²⁰ A ra sa lako mai na lewevuqa ka sa sega ni ratou kania rawa na kedratou madrai.
- ²¹ Ia ni ra sa rogoca na wekana voleka na ka sa yaco era sa lako mai ka tauri koya, ka era tukuna, "ni sa vaka e ca na uluna."
- ²² O ira na daunivolatabu ka era lako mai Jerusalemi sa tukuna, ni sa curumi koya tiko o Pielisipupi na nodra turaga na tevoru, o koya ka cemuri ira rawa tiko kina na tevoru.
- ²³ Sa qai kacivi ira mai Vua ka tukuna vei ira e dua na vosa vakatautauvata: "E rawa vakacava vei Setani me cemuri Setani tale?"
- ²⁴ "Kevaka e dua na matanitu mera sa veisei vakai ira, ena sega ni rawata na matanitu o ya me tudei.
- ²⁵ Kevaka sa dui tawase na lewe ni vuvale, na vale o ya ena sega ni rawa ni tudei.
- ²⁶ Kevaka me tucake mai o Setani ka valuti koya ga e sa na yaco kina na tawase ka sega ni tudei rawa, ia ka sa na oti vakadua o koya.
- ²⁷ Ena sega ni rawa e dua me curuma vakaukauwa na vale ni tamata qaqa ka yanaraka na nona i yaya ni vale, ka vakavo ga kevaka me vesuka mada e liu na tamata qaqa. Sa na qai rawa ni yanaraka na nona i yaya ni vale.
- ²⁸ Na ka dina Au tukuna vei kemudou, nai valavala ca kece era cakava na luve ni tamata, kei na nodra vosa kece era vosacataka kina na Kalou;
- ²⁹ "Ia ke dua ga e vosavakacacataka na Yalo Tabu ena sega ni vosoti, ia sa na kenai totogi me lako kina rusa Sega ni mudu."
- ³⁰ Baleta ni ra tukuna, "sa curumi Koya tiko e dua na yalo velavela"
- ³¹ E ratou lako mai vei Jisu na tinana kei na tacina ka ratou mai tucake tu e tautuba, ka ratou vakauta E dua nai tukutuku vei Jisu ni ratou vinakati koya.

- ³² Era lewevuqa na tamata era sa dabe wapoliti i Koya; ka ra tukuna vua, "raici iratou na tacimu kei na tinamu e ratou sa tu e tautuba ni ratou vakasaqarai iko."
- ³³ Ia sa tukuna vei ira o koya, ka vaka, "O cei li na tinaqu kei na taciqu?"
- ³⁴ Sa qai raici ira yani na dabe wapoliti Koya tiko, ka tukuna, sai koya ogo na tinaqu kei na taciqu!"
- ³⁵ "O koya ga sa cakava na loma ni Kalou sai koya ogo na taciqu, ganeku ka tinaqu."

CHAPTER 4

A sa la'ki vakatavuvuli tale o Koya ena bati ni baravi ka lewevuqa na tamata sa soqoni vata mai vua, a sa vodoka kina o koya e dua na waqa ka sa dabe kina ka tiko mai wai; o ira na lewevuqa era sa qai tucake tu e bati ni baravi ka vakarorogo yani ni sa tiko mai wai o Koya.

² A sa vakatavulica vei ira e levu na ka ena vosa vakatautauvata, vakatavuvuli tiko vei ira.

³ "Dou vakarorogo! ka raica, e dua na daukakaburaki sa la'ki kabukaburaki.

⁴ "Ena gauna sa kakaburaki tiko kina, ka eso nai tei sa lutu ena tutu ni sala; a ra sa vuka mai na manumanu vuka ka mai kania.

⁵ "Ka e so sa lutu kina vanua veivatu, ka sega ni levu kina na qele; sega ni bera na kena tubu cake vakatotolo ka ni sega ni vavaku na kena qele.

⁶ "Ia ni sa cila mai na siga a sa malai, ka raqosa ni sa sega ni lako sobu na wakana.

⁷ "Ka eso nai tei sa lutu ki na veiwa vakavotona; a sa tubu cake na veiwa vakavotona ka solega, ka sa sega ni vua rawa kina.

⁸ "Ia eso nai tei sa lutu kina qele vinaka a sa tubu cake ka vuataka na vua vinaka, a sa vuavuai vakalevu: Sa vuai tolusagavulu eso, sa vua i onosagavulu eso, ka vua i drau eso."

⁹ A sa tukuna vei ira, "O koya sa vakadaligana me rogoca, ka rogoca sara!"

¹⁰ Ia ni sa tiko duaduaga o koya, ka era sa taroga eso sa dau volekati koya kei iratou na lewe tinikarua ena vuku ni vosa vakatautauvata.

¹¹ A sa tukuna vei ira o koya, "sa soli vei kemudou mo dou kila na ka vuni ni matanitu ni Kalou; ia vei ira mai taudaku, ena tukuni na ka kecega ena vosa vakatautauvata,

¹² "E dina 'Ni ra raica tiko ka era sega ga ni kila, Era na rogoca ka sega ni taura rawa; Ka ra sega ni bau via veisau, Me vosoti kina na nodra i valavala ca."

¹³ Sa qai tukuna vei ira, dou se sega li ni taura rawa na vosavakatautauvata ogo? Mo dou na qai kila vakacava na vosa vakatautauvata kece?

¹⁴ "Na daukakaburaki sa kakaburaka na vosa.

¹⁵ "Sai ira ogo ena tutu ni sala ka kaburaki kina na vosa. Ni ra sa rogoca, ka vakasauri na nona lako mai o Setani ka mai kauta tani na vosa sa kaburaki e yalodra.

¹⁶ "Sa vaka talega kina o ira sa kaburaki kina vanua vei vatu, ni ra sa rogoca na vosa, e sega ni bera nodra ciqoma ena yalo e vakavinavinaka;

¹⁷ Ka sega ni vakawakana tu na nodra bula, e ka ni dua ga na gauna lekaleka na nodra gumatua tiko. Ni sa tarai ira na veika rarawa se na veivakacacani ena vuku ni vosa, a ra sa bale sobu kina.

¹⁸ Sai ira ogo ka kaburaki ki na veiwa vakavotona; era sa rogoca vinaka na vosa,

¹⁹ "Na nodra rui kauwaitaka na veika vakavuravura nai yau e veivakacalai kei na nodra gadreva na veika tale eso, ka sa yaco kina me solegi na vosa, ka sa sega ni vuavuai rawa kina.

²⁰ "Ia sai ira ogo ka kaburaki kina qele vinaka, era sa rogoca na vosa, ka tugana, sara a

ra sa vuavuai: sa vua i tolusagavulu eso, sa onosagavulu eso, ka vua i drau eso."

21 Sa tukuna talega vei ira, sa kau beka mai na cina me mai biu ena ruku ni sova, se e ruku ni loga? se me mai biu ena kenai tutu ni cina dina ga?

22 Ni na sega ni rawa me vunitaki e dua na ka me na sega ni vakatakilai, se me dua na ka me tabonaki tikoia ena cereki ga mai.

23 "Kevaka e dua e vakadaligana me rogoca, ka me rogoca sara."

24 A sa tukuna vei ira, "dou qarauna na ka dou dau rogoca. Nai vakarau ga dou vakarautaka, ka ena vakarautaki tale vei kemudou, ka ena soli vakalevu vei kemudou, ke dou rogoca sara.

25 "Ke dua sa tu vua e dua na ka, ena soli vakalevu vua; ia ke dua e sega ni dua na ka e tu vua, ena kautani tale mai vua na ka sa bau tu rawa vua."

26 A sa tukuna o Koya, na matanitu ni Kalou sa vaka e dua na tamata sa kaburaka kina qele na i tei.

27 "Sa moce ena bogi ka yadra cake ena siga, a sa tubu nai tei oqo ka sa babasika na kena coke, a sa sega ni kila o koya na kena vakatuburi.

28 "Na qele e vakatubura cake nai tei, ka sa basika mai liu na drauna motomoto, ka tarava na kena sola, ka tarava na vuana ena sola."

29 "Ia ni sa matua na vuana, sa kauta mai na nona i sele ni tatamusuki ka tamusuka, baleta ni sa gauna ni tatamusuki."

30 A sa tukuna o Koya, na matanitu ni Kalou sa vakatautauvatani ena cava? Se na vosa vakatautauvata cava me rawa ni da kila kina?

31 Esa vaka na sore ni musita, ka sa kaburaki kina qele, ka sore ni i tei somidi daudua vei ira kece na i tei sa kaburaki;

32 "Ia ni sa kaburaki, a sa tubu cake me yaco me vu ni kau vakaitamera duadua vei ira nai tei era kaburaki, a ra sa dui tubu na vei tabana mera tebaraka yani, ka ra dau mai vakaruru ka vakasova kina na manumanu vuka."

33 Sa dau vosataka ga e levu na vosa vakatautauvata vei ira me rawarawa na nodra taura.

34 Ia na Nona vosa vei ira e vosa tikoga ena vosa vakatautauvata. Ni ratou sa la'ki tiko vaka iratou ga, sa qai vakamacalataka na veika kece vei iratou na nona tisaipeli.

35 Ni sa yakavi mai ena siga vata tikoga o ya, a sa tukuna vei iratou, "medatou lako ka takoso mada yani ki tai kadua."

36 A ratou sa vakavodoki koya sara ena dua na waqa me vaka ni ratou dau vakaliuci Koya, ka ra sa biu mai na lewe vuqa. Ka so tale na waqa lalai e veitomanu kaya vei koya.

37 Ka sa tubu e dua na cagi tokavuki kaukauwa sara, ka sa tekivu me sega na waqa ena wai, mai na kaukauwa ni biau ni sevuka na loma ni waqa.

38 Ia sa davo mai mua i muri o Koya, ka davoca tiko e dua nai lokoloko ka, e ratou sa mai vakayadrati Koya ka tukuna, "qasenivuli o sega ni bau kauwaitaka li ni da na mate?"

39 A sa tucake mai o Koya ka vunauca na cagi, ka tukuna ki na wasawasa, "mo maravu mai, ka tu vakadua!" A sa ruru na cagi ka sa yaco e dua na maravu levu.

40 Ia sa tukuna vei ira o koya, "a cava dou sa rui domobula kina? Sa sega li na nomudou vakabauta?"

41 Sa dua na ka na levu ni nodratou qoroqoro ka veitukuniyaka vakairatou, o cei oqo, me talairawarawa tu vua na cagi kei na wasawasa!"

CHAPTER 5

A ra sa qai yaco yani ki tai kadua ni wai, kina nodra vanua na kai Katara.

² Ni se qai sobu tiko mai o koya i waqa, ka vakasauri ni sa lako mai vua e dua na tamata mai nai bulubulu ni curumi koya tu na yalo velavela.

³ A sa dau vakaitikotiko tu ga ena vei bulubulu; A sa sega ni dua me vesuka rawa, se na sinucodo.

⁴ Baleta ni sa dau vesu vakavuqa ena i qamu ni liga kei na sinucodo edau vakacavukataka na sinucodo ka vorolaka vakamatailalai nai qamu ni liga; ka sa sega kina ni rawa me dua e vakamanoataki koya rawa.

⁵ Ena veisiga kei na bogi sa dau tu o koya mai na veiulunivanua kei na veibulubulu me dau qoqolou ka tavatavai koya ena vatu.

⁶ A sa raici Jisu ni se tu mai vakayawa, a sa cici mai ka vakarokoroko e Matana.

⁷ Ka mai tagi vaka domoilevu ka tukuna, "a cava o na cakava vei au, I Jisu, na luve ni Kalou cecere sara? Au sa kerekere vakabibi ena yaca ni Kalou mo kakua ni mai vakatotogani au."

⁸ Ni sa tukuna oti vua o koya, "mo lako tani mai vua, o iko na yalo velavela!"

⁹ Sa qai tarogi koya, "O cei na yacamu?" Sa tukuna, o vavakoso ni keimami sa lewe levu.

¹⁰ A sa kerei koya talega vakabibi me kakua ni vakatalai ira tani mai ena vanua o ya.

¹¹ Ena yasa ni ulunivanua voleka e kea era kana tiko kina e dua na qele ni vuaka levu.

¹² A ra sa masuti koya nai lala tevoru oqo, ka vaka, "mo vakatalai keimami ga vei ira na vuaka, ka me keimami la'ki curumi ira!"

¹³ A sa vakadonuya vei ira o Jisu. Ka ra sa qai lako na yalo velavela taucoko oqo, ka la'ki curumi ira na vuaka (e rauta tiko ni rua na udolu na vuaka) Ara sa cici vakaukauwa ka vakamuria sobu na baba ki waitui, ka ra sa luvu kece kina.

¹⁴ O ira ka vakania tiko na vuaka era sa dro ka la'ki tukuna ki na koro kei na veivanua mai na taudaku ni koro. Ka ra sa qai lako yani mera raica na ka levu sa yaco.

¹⁵ Ena gauna era sa yaco yani kina vei Jisu, ka raica, na tamata ka curumi koya tu na vavakoso tevoru, ni sa dabe tiko, sa vakaisulu ka sa vinaka na nona vakasama. A ra sa rere.

¹⁶ O ira ka a raica na veika sa yaco vua na tamata curumi tevoru kei ira na vuaka a ra sa tukuna na ka era sa raica.

¹⁷ Ka ra sa kerei koya me sa vagalala tani mai ena nodra vanua.

¹⁸ Ni sa vodoi waqa o Koya, sa qai kerekere vua o koya ka a curumi koya tu na tevoru, me lako vata talega kei Koya.

¹⁹ A sa sega ni vakadonua vua o Jisu, ia sa tukuna ga vua, "mo lakoi nomudou vei ira na wekamu ka tukuna vei ira na ka levu sa cakava vei iko na Turaga, kei na nona a lomani iko."

²⁰ Sa qai lako yani o koya ka tekivu me tukuna e Tikapoli na veika taucoko sa cakava vua o Jisu; a ra sa qoroqoro kecega.

²¹ A sa soko tale yani ki tai kadua ena waqa o Jisu, ka ra sa osodrigi mai vua na lewevuqa, a sa tu o koya e baravi.

²² Ka raica, sa lako mai vua e dua sa lewa na vale ni lotu, na yacana o Jairo. Ni sa raici koya, a sa vakarokoroko sobu ka cuva ki na yavana.

²³ Ka vakamasuti Koya, ka vaka, "na noqu goneyalewa lailai sa davo tu ka sa voleka ni mate. Mo ni lako mai ka tabaki koya ena ligamuni, me bula kina, ena vakabulai o koya.

²⁴ A sa lako vata kei koya o Jisu, ka ra sa muri koya na lewevuqa ena nodra veidrigidrigi yani vua.

- ²⁵ Ka sa dua na yalewa sa tauvi koya tiko na turu dra me tinikarua na yabaki,
- ²⁶ Kai kuri ni rarawa vua ni levu na vuniwai e a vakalakova ka vakayagataka kina na nona i yau kece, ka sa sega ga ni bula rawa kina, ia na mate e tiko vua sa qai toso cake ga na kena ca.
- ²⁷ Ni sa rogoca o koya nai tukutuku kei Jisu, sa lako mai e dakuna ena kedra maliwa na lewevuqa ka tara na nona i oro.
- ²⁸ Ni sa tukuna o koya, "kevaka walega me'u na tara rawa na nona i sulu, au na vakabulai."
- ²⁹ Ka sa vakasauri na kena mudu na turu ni dra mai na kena i drodrodro, ka sa vakila e yagona ni sa takali tani mai vua na mate oqori.
- ³⁰ Ka vakasauri na nona sa kila o Jisu ni sa lako tani mai vua na kaukauwa, a sa vuki vei ira na lewevuqa ka tukuna, "O cei e tara na noqu i sulu?"
- ³¹ Ia sa tukuna Vua oiratou na nona tisaipeli, "ni raici ira na lewevuqa ena nodra veidrigidrigiti mai veikemuni mo ni qai tukuna, o cei e tarai au?"
- ³² Ena nona veiraiyaki sa qai raici koya sa kitaka na ka o ya.
- ³³ Ia na yalewa, ni sa kila na ka sa yaco vua sa rere ka sautanini, a sa lako mai e matana ka cuva sobu ena vakarokoroko ka sa tukuna kece vua na nona bula.
- ³⁴ Sa tukuna vua o Jisu, "na luvequ yalewa, na nomu vakabauta sa vakabulai iko. Mo lako ena vakacegu, ka bula mai ena mate ca oqori."
- ³⁵ Ni se vosa tikoga o koya, sa lako mai e so na tamata mai na vale nei koya ka lewa tu na vale ni lotu ka era tukuna, "na luvemu yalewa sa mate a cava tale se o cikeva tiko kina na qasenivuli oqori?"
- ³⁶ Ni rogoca o Jisu na vosa era tukuna, sa tukuna vua na turaga sa lewa na vale ni lotu, "kakua ni o via yalolailai; o iko mo vakabauta ga."
- ³⁷ A sa sega ni vinakata o koya me dua e muri Koya ka vakavo ga o Pita, Jemesa kei Joni na taci Jemesa.
- ³⁸ Sa qai lako mai o koya ki na nona vale o koya sa lewa na vale ni lotu, sa kosakosa ena domo ni veiosivi kei na tagi qoqolou.
- ³⁹ Ni sa curu yani i loma, sa tukuna vei ira, "a cava dou sa rui kosakosa ka veiosivi kina? Na gone e sega ni mate, ia sa moce ga."
- ⁴⁰ Era sa vakalialiai koya, ia sa tukuna me ra lako taucokoi tuba, sa qai kauta na tama ni gone kei na tina ni gone, kei iratou na tiko vata kei Koya ena vanua sa davo tiko kina na gone.
- ⁴¹ A sa taura o koya na liga ni gone, ka tukuna, "Talica, kumi," na kenai balebale, "gone yalewa lailai, Au sa tukuna vei iko, mo tucake mai."
- ⁴² A sa tucake mai vakasauri na goneyalewa oqo ka veilakoyaki, sa yabaki tinikarua na nona bula. Ka e ratou sa luvuci ka sega ni vosa rawa ena levu ni nodratou qoroqoro.
- ⁴³ Ia sa vakaroti ratou sara vakabibi me kakua ni dua e kila, sa tukuna, me dua na kakana me soli vua na goneyalewa oqo me kania.

CHAPTER 6

A sa lako tani mai e kea o Koya ka lako kina Nona vanua dina, ka ratou sa muri koya mai na nona tisaipeli.

² Ni sa yaco na siga ni vakacecegu, a sa tekivu o koya me veivakavulici ena loma ni vale ni lotu. Ka lewe levu vei ira sa kurabui ni ra sa rogoci Koya, a ra sa tukuna, e kauta mada

mai vei na tamata qo na ka oqo? Kei na nona vuku e rawata vakacava, me cakava rawa kina e ligana na cakacaka veivakurabuitaki vaka oqo!

³ "E sega li ni o koya ga qo na matai, na luvei Meri ka ratou tuakana o Jemesa, Josese, Jiutasa kei Saimone? E sega li ni oiratou ga na ganena eda bula vata tiko oqo?" A ra sa vosa becitaki Koya.

⁴ Ia sa tukuna vei ira o Jisu, "na parofita ena dokai ena veivanua tale eso, na nona vanua ena sega ni rawa me dokai kina, mai vei ira na wekana kei ira na nona matavuvale."

⁵ A sa sega kina ni rawa vua me cakava eso na cakacaka veivakurabuitaki e kea, ka lewe vica ga na tauvimate sa tabaki ira ena ligana ka vakabulai ira.

⁶ Sa kurabui ni ra sega ni via vakabauta ka sa mani lako o koya ki na veikorokoro tale eso ena nona veivakavulici.

⁷ A sa kacivi ira mai na lewe tinikarua vua, ka vakatekivu me talai ira ena nodra lako yarua, kei na nona solia vei ira na kaukauwa me ra cemuri kina na yalo velavela.

⁸ Sa vakarota vei ira me kakua ni dua na ka me ra kauta ka vakavo ga nai titoko " me kakua na taga ni vaqa, me ka kua na madrai; me kakua ni tawani tiko ena taga nai lavo-

⁹ Ia me daramaki nai vava, me kakua ni daramaki e rua na kote.

¹⁰ Sa tukuna talega vei ira, ni dou sa curuma e dua na vale, mo dou tikoga kina me yacova ni dou sa biubiu tale mai.

¹¹ "Kevaka me dua e sega ni via ciqomi kemudou se sega ni vinakata me rogoci kemudou, ni dou sa biubiu mai kina dou kureitaka na kuvu ni qele mai na yavamudou mei vakadinadina vei ira. Ka Au tukuna na ka dina vei kemudou, ena vinaka cake o Sotoma kei Komora ka na ca vakalevu sara na koro oqori ena siga ni lewa!"

¹² A ra sa qai lako yani ka vunautaka ni dodonu me veivutuni na tamata.

¹³ Ka lewe levu sara na tevoro e ratou cemuria tani, kei na nodratou lumuti ira sa tauvimate ena waiwai, a ra sa vakabulai kina.

¹⁴ Ni sa rogoca na tui o Eroti na kena kuruvaki tiko na yacana. Sa tukuna, "O Joni na dauveipapitaiso sa tucake tale mai na mate, o koya oqo sa curumi koya tu kina na kaukauwa oqori.

¹⁵ Ka e so sa tukuna, "oqori o Ilaijia." E so tale sa tukuna, "oqori e dua na parofita, se dua e vaka ga na parofita."

¹⁶ Ia o Eroti sa tukuna ni sa rogoca, "oqo o Joni ka'u a musuka na domona; sa tucake tale mai na mate!"

¹⁷ Ka ni o Eroti e a veitalai me vesuki mai o Joni, ka me biu ena vale ni veivesu, ena vuku i Erotiasa na wati Vilive na tuakana; ni rau sa mai veiwatini tiko.

¹⁸ Baleta na nona tukuna vei Eroti o Joni, "ni tabu vei iko mo drau veiwatini kei na wati tuakamu."

¹⁹ o koya oqo e sevaki koya kina o Erotiasa ka vinakata me vakamatei koya, ia ka sa sega ni rawata;

²⁰ O Eroti sa rui dokai Joni, ni kila tu sa tamata yalododonu ka yalosavasava, sa maroroi koya kina. Ena gauna me dau rogoci koya kina, e levu na ka edau cakava, ka dau rogoci koya ena yalo e marau.

²¹ A sa qai yaco e dua na siga me nona siga ni sucu o Eroti, a sa cakava kina e dua na magiti levu vei ira na nona turaga bale, kei ira na turaga ni valu kei ira na veimata turaga e Kaleli.

²² Na luvei Erotiasa goneyalewa sa qai lako mai ka meke e matadra, a sa vakayalovinakataki Eroti kei ira na dabe vata tiko kei koya, ka sa tukuna na tui vua na goneyalewa, "mo tukuna mai vei au na cava ga o vinakata, ka'u na solia vei iko."

- ²³ A sa cavuta na nona vosa bubului vua, "A cava ga o vinakata me'u cakava, ka'u na solia vei iko e rawa mada ga ni veimama ni noqu matanitu."
- ²⁴ Sa lako yani na goneyalewa ka tarogi tinana, "na cava li me'u na tukuna vua?" A sa tukuna o tinana, "na ulu i Joni na dauveipapitaiso!"
- ²⁵ Vakasauri sa curu tale yani na goneyalewa ena ka me tukuna vua na tui, ka vaka, "au vinakata mo solia mai vei au ena gauna qo, na ulu i Joni na dauveipapitaiso ena dua na tere."
- ²⁶ A sa loma rarawa sara ga vakalevuna tui; ena vuku ni nona vosa bubului kei na vukudra talega na dabe vata tiko kei koya, a sa sega kina ni bureitaka vua na goneyalewa.
- ²⁷ Vakasauri sa tala e dua na sotia yadra o koya na tui, ka vakarota vua me kau mai na uluna, mai na vale ni veivesu,
- ²⁸ A sa kau mai ena dua na tere, ka solia vua na goneyalewa; a sa qai solia sara vei tinana na goneyalewa oqo.
- ²⁹ Ni ra sa rogoca na nona tisaipeli na ka sa yaco, era sa lako ka kauta tani yani na yagona ka la'ki vakadavora kina dua nai bulubulu.
- ³⁰ A ra sa lesu tale nai apositolo vei Jisu ka tukuna vua na veika taucoko, ena ka era cakava kei na veika era vakatavuvulitaka.
- ³¹ Sa tukuna o koya vei ira, "dou lako mada mai oi kemudou ga vakai kemudou kina dua na vanua lala, ka mo dou vakacegu vakalailai." Ni sa lewe levu era lako mai ka lako yani, ka sega mada ni dua na gauna me ra kana kina.
- ³² A ratou sa vodoka yani e dua na waqa vakairatou ga, ka lako kina dua na vanua lala.
- ³³ Ia ni ra sa raica na lewe vuqa ni ratou sa lako tani, ka ni ra sa kilai koya e ra sa cici mai na lewe ni veikorokoro me ra muri e baravi. Ka ra sa liu e kea ka tavaki koya mai.
- ³⁴ Ni sa sobu mai o Jisu, a sa raici ira na lewe vuqa, ka sa tarai koya e dua na loloma levu ena vukudra, baleta ni ra sa vaka na sipi sega na kenai vakatawa. Ka tekivu me vakatavuvulitaka vei ira e levu na ka.
- ³⁵ Ia ni sa yakavi mai, e ratou sa lako vua na nona tisaipeli ka tukuna, "na vanua lala oqo, ka sa bera na ka kece ni sa yakavi.
- ³⁶ "Mo ni sa vakatalai ira ga yani me ra lako kina veivanua voleka kei na veikorokoro me ra la'ki volia kina na kedra madrai; ka ni sega na kakana e tu mera kania."
- ³⁷ Ia sa tukuna vei iratou o koya, ka vaka, "dou solia vei ira eso na ka mera kania." E ratou tukuna vua, "me keitou lako ka la'ki voli madrai mai ena i sau e limasagavulu na dola ka e rawa li ni ra kana kina?
- ³⁸ Ia sa tukuna vei iratou, e vica nai buli madrai sa tiko oqori veikemudou? Dou lako ka vakaraica, "ni ratou sa kunea, e ratou sa tukuna, "e lima, ka rua na ika."
- ³⁹ A sa vakaroti ira o koya me ra dabe sobu ena veico drokadroka ka mera dabe vakaiwasewase.
- ⁴⁰ A ra sa qai dabe sobu vakaiwasewase, ka eso me yayadrau ka so me yayalimasagavulu.
- ⁴¹ Ni sa taura o koya na lima nai buli madrai kei na rua na ika, a sa tacake ki lomalagi ka masulaka sa qai dovia nai buli madrai; ka solia vei iratou na tisaipeli me ratou wasea vei ira; a sa wasei talega na ika e rua vei ira kecega.
- ⁴² A ra sa kana taucoko ka mamau.
- ⁴³ Ka sa tinikarua na sova era vakasinaita kina nai vovo ni madrai kei na ika.
- ⁴⁴ Ka e rauta tiko ni ra lewe lima na udolu na tagane era a kania nai buli madrai.

- ⁴⁵ E vakasauri ni sa tukuna vei iratou na nona tisaipeli mera tou vodoka na waqa ka liu yani ki tai kadua ki Veciseita, o koya me vakatalai ira mada na lewe vuqa.
- ⁴⁶ Ni sa vakatalai ira oti, a sa qai lako cake kina ulunivanua me masu.
- ⁴⁷ Ni sa la'ki karobo na vanua, a sa tiko na waqa ena loma donu ni wasawasa; ka sa tiko duadua ga o koya i vanua.
- ⁴⁸ Ka sa raici iratou ni ra sa oca sara ga ena voce, ka ni tadravi ratou tiko mai na mata ni cagi. Ni sa yacova nai kava ni wase ni bogi, a sa lako mai vei iratou ni taubale ena dela ni wasawasa, ka lako siviti ratou.
- ⁴⁹ Ni ratou sa raici Koya ni taubale tiko ena dela ni wasawasa, a ratou sa veiqolouvaki ka ni ratou nanuma ni dua na tevoro;
- ⁵⁰ E ratou raici Koya kece ka domobula. Ia vakasauri sa vosa mai vei iratou ka vaka, "dou yalo vakacegu! Oi Au ga qo; dou kua ni taqaya."
- ⁵¹ Sa qai vodo ki waqa, ka sa ruru na cagi. E ratou sa kurabui ka qoroqoro kina vakalevu.
- ⁵² E ratou sega ni cakacakataka rawa ena nodratou vakasama na ka e yaco ena i buli madrai, baleta ga na nodratou lomaqa.
- ⁵³ Ni ratou sa lako ki tai kadua, e ratou sa la'ki keke sara kina vanua o Kenisareti.
- ⁵⁴ Ni ratou sa sobu mai i waqa, ka vakasauri nodra kila na tamata ni sai Koya.
- ⁵⁵ A ra sa cici kina veivanua volekata, ka colati ira mai na tauvimate ena i davodavo, ka kauti ira vei Koya.
- ⁵⁶ Na veikorokoro na veikoro lelevu kei na veiyasana e curu kina o koya, era kauta mai na tauvimate kina vanua ni veivoli ka me ra mai davo kina, a ra sa qai masuti Koya ke rawa ni ra bau tara walega na tutu ni Nona i sulu. Ka lewe levu era tarai koya, era sa vakabulai.

CHAPTER 7

A ra sa lako mai vua na Farisi kei na so vei ira na daunivolatabu, era lako mai Jerusalemi.

- ² Era mai vakacala ni so na Nona tisaipeli era a raica, ni ra kana madrai ka duka tu na ligadra ni ra a sega ni savata.
- ³ Ni o ira na Farisi kei ira na Jiu taucoko era dau qarauna sara mera dau savata na ligadra ni bera na nodra kana, oqo na nodra maroroya na nodra i tovo na qase.
- ⁴ Ni ra lesu mai ena vanua ni volivoli era na savata na ligadra ni bera na nodra kana. E levu nai tovo makawa vaka o ya era maroroya ka vakamareqeta, me vaka na kena sava na bilo, na kuro, na bilo varasa kei na davodavo.
- ⁵ A ra sa qai tarogi Koya na Farisi kei na daunivolatabu, ka vaka, "a cava na vuna era sega ni muria tiko kina na Nomu tisaipeli na nodra i tovo na qase, ia ni ra sa kania na madrai era sega ni savata, na ligadra?"
- ⁶ A sa sauma vei ira o koya, ka vaka, o Aisea sa parofisaitaki kemudou oti tu mai oi kemudou na dauveivakaisini, ni sa volai: 'O ira na tamata oqo era sa vakarokorokotaki Au ena tebenigusudra walega, ia na yalodra sa yawa tani vei Au.
- ⁷ Na nodra lotu e sega ni yaga, Ni ra vakatavuvulitaka me caka Nai vakavuvuli vakatamata.'
- ⁸ "Ka dou biuta vakatikitiki nai vakaro ni Kalou, dou qai maroroya nai vakavuvuli vakatamata- Na kena sava na kuro, na bilo kei na vuqa tale na veika vaka o ya dou dau cakava."
- ⁹ A sa tukuna vei ira, dou sa buturaka sobu sara ga nai vakaro ni Kalou ka sega ni via

ciqoma, dou qai vakamura tikoga na nomudou i tovo vakavanua.

10 "Ni sa tukuna o Mosese, 'mo dokai rau na tamamu kei na tinamu; ke dua e vosa rukaka na tamana se tinana, me vakamatei!"

11 "Ia dou tukuna, kevaka e dua me tukuna vei tamana se tinana, na ka e dodonu mo drau rawata mai vei au sa Korivani" (kenai balebale, sa soli vua na Kalou),

12 Dou sa qai tarova me kua ni dua na ka me cakava vei tamana se vei tinana.

13 "Dou sa beca kina na vosa ni Kalou ena nomudou maroroya dei tikoga mai na nomudou i tovo. E levu na veika vaka oqo dou cakava tiko."

14 A sa kacivi ira mai na lewe vuqa vua, ka tukuna vei ira, "dou rogoci au kece mai, ka vakasamataka mada:

15 "Sa sega ni vakadukadukalitaka na tamata na ka e lako yani e tuba vua; ia na ka ga e lako mai loma, sai koya oqori e vakadukadukalitaka na tamata.

16 "Kevaka e dua sa vakadaligana me rogoca, ka me rogoca sara!"

17 A sa la'ki curu kina dua na vale ka me rawa ni lako tani mai kina vei ira na lewe vuqa, a ratou sa tarogi Koya na nona tisaipeli ena vuku ni vosa vakatautauvata.

18 Sa tukuna vei iratou, dou se sega li ni kila talega oi kemudou? Dou raica na ka e curu yani vua na tamata e sega ni vakadukadukalitaki koya.

19 "Baleta ni sega ni lako ki yalona ia ki na nona wawa, ka lako tale yani i tuba, e sega li ni savasava na kakana?"

20 Sa tukuna tale ga, "na veika ga e lako mai loma sa vakadukadukalitaka na tamata.

21 "Na ka e lako mai loma ni tamata, e lako sara ga mai na vuni yalona, na vakanananu ca, na veibutakoci, na veidauci, na laba,

22 "Na butako, na kocokoco, nai tovo vakasisila, na veivakaisini, na garogaro ca, na mata i valavala ca, na dauvosavakacaca, na dokadoka, nai tovo lialia.

23 "Na veika ca kece oqo e lako mai loma ni tamata ka e vakadukadukalitaki koya."

24 A sa tucake ka lako tani mai kea me lako kina yasana o Taia kei Saitoni. A sa curu kina dua na vale me kua ni dua e kila, ia a sa sega ga ni vuni rawa.

25 A sa rogoci koya e dua na yalewa ka sa dau curuma tiko na luvena goneyalewa e dua na yalo velavela, a sa lako mai vua ka cuva e yavana.

26 Ka masuti koya me la'ki cemuria na yalo velavela vua na luvena goneyalewa, o koya na yalewa ni Kiriki, ka sucu mai Sairo-Finisia.

27 Ia sa tukuna vua o Jisu, "me ra kana mada e liu na gone lalai, ni sa sega ni vinaka me kau na kedra madrai na gone lalai, ka me la'ki soli vei ira na koli lalai."

28 A sa sauma na yalewa vua, "e dina Turaga, na meme ni kakana ka dau lulutu mai na nodra teveli na gone lalai era dau kania na koli lalai."

29 Sa tukuna o koya vua na yalewa, "ena vuku ni vosa o cavuta mo lesu tale yani; ni sa lako tani na tevoru mai vua na luvemu yalewa."

30 Ni sa yaco yani o koya ki nona vale, a sa raica ni sa yali na tevoru ka sa davo tiko ena nona i davodavo na luvena yalewa.

31 A sa lako tani tale mai ena yasana o Saitoni kei Taia, ka lako curuma yani na yasana o Tikapoli kina wasawasa o Kaleli.

32 A ra sa qai kauta mai vei Koya e dua sa didivara ka sega ni vosa rawa, ka era masuti Koya ke rawa ni tabaki koya ena ligana.

33 A sa kauta vakatikitiki tani mai vei ira na lewe vuqa, tabaka na daligana ena ligana, kasivita na ligana ka tabaka na yamena.

34 Sa qai tacake ki lomalagi, ka vutugu, sa tukuna vua, "e vaca," na kenai balebale, "me

tadola mai."

³⁵ Ka vakasauri sa rogo na daligana, ka tasere na yamena ka sa matata na nona vosa.

³⁶ sa qai vakaroti ira o koya me ra kakua ni tukuna vua e dua; ia na levu ga ni nona vakaroti ira na kena levu cake talega ni nodra tukuni koya.

³⁷ Ka sa dua na ka na levu ni nodra qoroqoro, a ra sa tukuna, "sa totoka dina na ka kecega sa cakava. Sa rogo na didivara ka vosa na galu ni tara o koya."

CHAPTER 8

Ena dua na siga ni gauna o ya, era sa lewe levu sara ga kina na tamata ka sega ni dua na kakana me ra kania, a sa kacivi iratou mai na nona tisaipeli o Jisu, ka tukuna vei iratou,

² Au sa rui lomani ira na lewe vuqa, baleta ni ra sa mai tikoga oqo vata kei Au me tolu mai oqo na siga ka sega ni ra bau kana.

³ "Kevaka me'u na vakatalai ira kina nodra dui veivale ni lala tu na ketedra, ena so vei ira ena rebo e gaunisala; ka ni so era lako sara mai vakayawa."

⁴ E ratou sa tukuna vua na nona tisaipeli, "e rawa li vakacava ni sa vanua liwa oqo mera mamau o ira ena madrai?"

⁵ A sa tarogi iratou o koya, "e vica nai buli madrai sa tiko vei kemudou?" E ratou sa tukuna, "e vitu."

⁶ Sa qai vakaroti ira na lewe vuqa mera dabe sobu ena qele. A sa taura na vitu nai buli madrai ka vakavinavinakataka, sa qai dovia ka solia vei iratou na tisaipeli meratou solia yani; ka ratou sa wasea vei ira na lewe vuqa.

⁷ Ka so talega na ika lalai sa kau mai, a sa masulaka o koya, ka tukuna vei iratou me ratou solia yani vei ira.

⁸ A ra sa kana ka mamau kecega, sega tale e vitu na ketekete lelevu na kena e vo.

⁹ O ira na kana oqo e rauta tiko ni ra lewe va na udolu. Sa qai vakatalai ira yani o koya.

¹⁰ Ka vakasauri sa vodoi waqa kei ira na nona tisaipeli, ka lako ki na yasana o Talimanuca.

¹¹ A ra sa lako mai na Farisi ka mai vakavu veileti vua, ena nodra via vakatovolei koya, ka me ra raica e dua nai vakatakilakila mai lomalagi.

¹² Ia sa tara vakabibi na yalona, ka tukuna, "na cava era via raica kina e dua nai vakatakilakila nai taba tamata oqo? Au tukuna vei kemudou na ka dina, ena sega ni dua nai vakatakilakila ena soli vei ira nai tabatamata oqo."

¹³ A sa biuti ira tu, ka vodoka na waqa me lako tale yani ki tai kadua.

¹⁴ Ka ratou guilecava na tisaipeli me ratou kauta na madrai, sa dua bauga nai buli madrai e tiko ena loma ni waqa.

¹⁵ A sa tataunaka vei iratou, ka vaka, "dou rogoca vinaka, mo dou qarauna tiko na nodra leveni na Farisi kei na nona leveni o Eroti."

¹⁶ E ratou sa veivosaki vaka iratou ga, ka vaka, "e rairai baleta ni sega vei kedatou na madrai."

¹⁷ Ia ni sa kila o Jisu, sa tukuna vei iratou, "a cava dou veivosakitaka kina baleta na sega ni madrai? Dou se sega ga ni vakasamataka mo dou kila rawa? E se tiko beka ga vei kemudou na lomaqa?"

¹⁸ E se sega ga ni dou rai rawa li, ni sa tiko na matamudou? E se ga sega ni dou rogoca rawa li, ni sa tiko na daligamudou? E se sega tikoga ni dou vakasamataka rawa li?

¹⁹ Ni'u dovia na lima nai buli madrai vei ira na lewe lima na udolu, ka e vica li na ketekete

dou vakasinati ena kena vo?" E ratou tukuna vua, "e tinikarua."

²⁰ "Vaka talega kina na vitu nai buli madrai ena noqu dovia vei ira na lewe va na udolu, e vica li na ketekete dou vakasinaita ena kena vo?" E ratou tukuna, "e vitu!"

²¹ Sa tukuna o koya vei iratou, a cava ga dou veinanuyaka kina ka sega ni vakasamataka rawa?

²² A sa lako mai o koya ki Veciseita; ka ra sa kauta mai vua e dua na tamata mataboko ka masuti Koya me bau tara.

²³ Sa qai taura o koya na liga i mataboko ka tubera kina i bili ni koro. Ni sa kasivita na mata i mataboko ka tabaka ena ligana ruarua, a sa tarogi koya se sa bau raica e dua na ka.

²⁴ A sa rai cake o koya ka tukuna, "au sa raica na tamata ni ra sa vaka na vunikau, sa veilakoyaki."

²⁵ Sa tabaka tale na matana ena ligana ka cakava me rai cake. A sa vakasukai tale vua na nona raica vinaka na veika kecega.

²⁶ A sa vakatalai koya ki nona vale, ka tukuna vua, "mo kua tale ni lako kina koro, se mo tukuna vua e dua e nakoro."

²⁷ E ratou sa lako kina veikorokoro vaka Sisaria Filipai o Jisu kei iratou na nona tisaipeli; a sa tarogi iratou na nona tisaipeli e gaunisala, ka vaka, "O cei era tukuna na tamata me baleti Au?"

²⁸ E ratou tukuna vua, "O Joni na dauveipapitaiso; ia eso sa tukuna, o Ilaijia; eso tale era tukuna, ni dua vei ira na parofita."

²⁹ Sa tukuna o koya vei iratou, "ia o cei dou tukuna oi kemudou me baleti Au?" A sa vosa o Pita ka tukuna vua, "oi kemuni na Karisito."

³⁰ A sa vakadreti iratou sara vakabibi o Koya, ka me ratou kakua ni tukuni koya vua e dua.

³¹ Sa qai tekivu me vakatavuvulitaka vei iratou, ni na sotava na luve ni tamata e vuqa na veika rarawa, ka ena besetaki mai vei ira na qase kei ira na bete levu kei ira na daunivolatabu, ena qai vakamatei ka tucake tale ni oti e tolu na siga.

³² Sa tukuna vakamatata vei iratou na vosa ogo. A sa kauti Koya vakatikitiki o Pita ka cudruvi Koya.

³³ Ia sa vuki vua ka raici iratou na tisaipeli, ka vunauci Pita, ka vaka, "lako tani ki dakuqu Setani! Ni o sa sega ni tu ena yasa ni Kalou, ia ena yasa e vakatamata."

³⁴ Sa qai kacivi ira mai na lewe vuqa kei iratou talega na Nona tisaipeli vua, ka tukuna vei ira, o koya yadua sa gadreva me muri Au mai me kakua ni nanuma na ka me baleti koya, me colata ga na nona kauveilatai, ka muri Au.

³⁵ O koya sa via maroroya na nona bula ena vakayalia, ia o koya sa vakayalia na nona bula ena vukuqu ena maroroya.

³⁶ "A cava na betena vua na tamata kevaka e rawati vuravura taucoko, ka me vakayalia kina na nona bula?"

³⁷ "e dua li na ka e rawa ni solia na tamata me veisau vata kei na bula?"

³⁸ Vei koya ena madualaki Au kei na noqu vosa, vei ira nai tabatamata i valavala ca ka dauveibutakoci ogo, ena madualaki koya talega na luve ni tamata ena gauna ni nona lako mai ena i ukuuku nei Tamana kei ira na agilosu yalosavasava.

CHAPTER 9

A sa tukuna vei ira, "Au tukuna vaka i dina vei kemudou, eso eke ka tucake tu oqo ni se bera ni ra na mate era na raica na matanitu ni Kalou ni na lako mai ena kaukauwa levu."

² Ni oti e ono na siga sa qai kauti Pita, Jemesa kei Joni o Jisu kina dua na dela ni ulunivanua cecere ka sega tale e dua; a sa vakamataliataki o koya e matadratou.

³ Ka sa serau ka makaresese vulavula na nona i sulu me vaka na uca cevata, ka sa sega sara ga ni dua na dausavasava e vuravura me savata nai sulu me vaka na vulavula oqo.

⁴ A sa rairai mai vei iratou oilaijia kei Mosese ka rau sa veivosaki vata kei Jisu.

⁵ Sa tukuna o Pita vei Jisu ka vaka, "Rapai, sa bau dua dina na ka totoka na nodatou tiko eke, ka me keitou sa tara e tolu na vale vakacevaceva: me dua e Nomuni, dua me nei Mosese, kei na dua me nei Ilaijia."

⁶ ena nodratou levu ni rere, a sa sega ni kila kina o koya na cava me tukuna.

⁷ A sa dua na o sa vakarurugi iratou; ka rogo mai e dua na vosa mai na loma ni o, ka vaka, "sai Koya oqo na luvequ lomani. Dou rogoci Koya!"

⁸ A ratou sa kurabui ka veiraiyaki, ka sa sega tale ni qai dua me ratou raica, ia o Jisu ga kei ratou.

⁹ Ni ratou sa siro mai ena ulunivanua a sa vakadreti ratou o koya me ratou kakua ni tukuna na ka e ratou a raica, ka me yacova mada ni sa tucake mai na mate na luve ni Tamata.

¹⁰ A ratou sa maroroya na vosa o ya vei ratou, ka veinanuyaka vaka i iratou nai balebale ni tucake tale mai na mate.

¹¹ E ratou tarogi Koya ka vaka, "na cava na vuna era tukuna kina na daunivolatabu ni dodonu me liu mai oilaijia?"

¹² A sa tukuna vei ratou o koya, ka vaka, io, sa lako oti dina mai oilaijia ena nona mai vakasuka lesu na veika kece. Vakacava mada na kena volai tu mai, ni na levu na veika rarawa ena sotava na luve ni Tamata ka ra na sega ni dokai Koya?

¹³ "Ia ka'u tukuna vei kemudou ni o Ilaijia sa lako oti mai, ka era qai cakava vua na ka ga era vinakata mera cakava, ka me vaka na ka sa volai oti tu me baleti Koya."

¹⁴ Ni sa yaco mai o koya vei iratou na tisaipeli, a sa raici ira na lewe vuqa ni ra sa osodrigi vei iratou, kei na nodra veileti tiko vei iratou na daunivolatabu.

¹⁵ Ka era kidacala ni ra sa raici Koya ka kurabui taucoko na tamata, era sa cicivi Koya, ka kidavaka.

¹⁶ A sa tarogi ira na daunivolatabu o koya, "a cava dou vosataka tiko vei iratou?"

¹⁷ A sa vosa mai e dua vei ira na lewe vuqa ka vaka, "Qasenivuli, au kauta mai vei kemuni na luvequ tagane ka tiko vua e dua na yalo ni galu.

¹⁸ "Ena gauna me dau curumi koya kina, edau viritaki koya sobu ira ka vuso na gusuna ka vakasequruquru bati, ka qai wakakau na yagona. Au a tukuna vei iratou na nomu tisaipeli meratou cemuria tani, ia ka sega ni ratou rawata."

¹⁹ A sa vosa vei ira o koya ka vaka, "ai tabatamata lailai ena vakabauta, ka e ka wale tu ga vei kemudou na nodatou bula vata? me kau mai vei Au o koya."

²⁰ Era sa qai kauta mai vei Koya na gonetagane. Ni sa raici koya ka, vakasauri sa bitabitalaki koya na yalo ca oqo ka davo qiliraki koya ena qele, ka vuso na gusuna.

²¹ sa tarogi tamana o koya, a ca-va na dede ni gauna sa tauvi koya tiko mai kina? Sauma o tamana, mai na gauna sara ga se gone kina.

²² "E levu na gauna edau biuti koya na yalo oqo, kina buka waqa se ki na loma ni wai me vakamatei koya. Ia ke dua na ka moni cakava, ni lomani keirau ka vukei keirau mai."

²³ A sa tukuna vua o Jisu, "kevaka walega o rawa ni vakabauta, ni sa rawa na ka kecega

vua sa vakabauta."

24 Vakasauri sa qolou i cake na tama ni gone ka vosa tagitagi ka vaka, "Turaga, au sa vakabauta; ni vukei au ena noqu sega ni vakabauta."

25 Ni sa raica o Jisu ni ra sa cici vata mai na lewe vuqa, sa vunauca na yalo velavela ka vaka, "O iko na yalo ni galu kei na didivara, Au sa vakaroti iko mo lako tani mai vua ka mo kakua ni curumi koya tale vakadua!"

26 A sa qoqolou na yalo oqo ka bitabitalaki koya me yacova ni sa lako tani mai vua. Ka sa vaka kina o koya e dua sa mate, e lewe levu sa tukuna, "ni sa mate."

27 Ia sa taura na ligana o Jisu ka dreti koya cake, sa tucake mai.

28 Ni sa la'ki tiko o koya i vale e ratou sa tarogi koya lo na nona tisaipeli, ka vaka, "na cava keitou sega kina ni cemuria rawa?"

29 A sa tukuna vei iratou o koya, "na mataqali vaka o ya sa sega ni cemuri wale, ia sa rawa ga ena masu kei na lolo."

30 A ratou sa biuta tale mai na vanua o ya ka lako siviti Kaleli, ena nona vinakata me kua ni dua e kila.

31 A sa nona vakatavuvuli tiko vei iratou na nona tisaipeli, ka tukuna, "ena soli yani na luve ni tamata ki na ligadra na tamata, ka era na vakamatei koya. Ni sa vakamatei, ka ena qai tucake tale ena i katolu ni siga."

32 Ia e ratou sa sega ni kila nai balebale ni vosa oqo, ka ratou sa rere talega ni taroga.

33 A sa lako mai o koya ki Kapenaumi. Ni sa tiko i vale sa qai tarogi iratou, "na cava mada dou veiletitaka tiko mai e gaunisala?"

34 Ia e ratou sa vagagalu taucoko, ni ratou sa veiletitaka tiko mai vaka iratou ena gaunisala, se o cei e cecere duadua.

35 Sa qai dabe sobu i ra o koya ka kacivi ira mai na lewe tinikarua, ka tukuna vei ira, "kevaka e dua sa vinakata me vakaliuci, o koya me tiko sara mai ra vei kemudou kece, ka me nomudou dauniveiqaravi talega."

36 A sa taura e dua na gone lailai ka vakaturi koya e matadratou. Sa qai keveta ka tukuna vei iratou,

37 "O koya yadua sa ciqoma e dua na gone lailai vaka oqo ena vuku ni Yacaqu sa ciqomi Au; o koya sa ciqomi Au e sega ni ciqomi Au walega ia sa ciqomi koya sa talai Au mai." Sa SegaNi Vakatararua O Jisu Na Dui Toto

38 A sa tukuna vua o Joni, ka vaka, "Qasenivuli keitou raica e dua ni cemuria na tevororua ena Yacamuni, ka keitou sa tarovi koya baleta ni sega ni muri kedatou tiko."

39 Ia sa tukuna o Jisu, dou kakua ni tarovi koya, ni sa sega ni rawa me dua e cakava na ka e veivakurabuitaki ena Yacaqu, me qai vosavakacacataki Au e muri.

40 "E sega ni kedatou meca o ira na tokona na cakacaka.

41 O koya e solia vei kemudou e dua na bilo wai ena vuku ni Yacaqu, baleta ni dou sa nei Karisito, Au tukuna vakaidina vei kemudou, ena sega ni rawa me kautani mai vua na kena i sau.

42 Ia o koya yadua ena vakavuna me bale e dua vei ira na gone lailai sa vakabauti Au, ena vinaka cake vua me vesu e domona e dua na vatu ni qaqaqi levu, qai vakalutudromutaki ki loma ni wasawasa.

43 Kevaka e vakavuna na ligamu nomu valavala ca, mo taya laivi. Ka ni vinaka cake vei iko mo curu kina bula ka liga dua, ka ca ga ni tu na ligamu ruarua, mo qai lakoi Eli kina bukawaqa sa sega ni boko rawa-

44 "Na vanua ena sega kina ni mate nona i valavala ca kei na bukawaqa e sega ni boko rawa."

⁴⁵ Kevaka e vakavuna na yavamu nomu valavala ca, mo taya laivi. Ni vinaka cake vei iko mo curu kina bula ka gera yani, ka ca ga ni o lako yani ena yavamu ruarua ka o qai viritaki ki Eli, kina bukawaqa e sega ni boko rawa.

⁴⁶ "Na vanua ena sega kina ni mate na nona i valavala ca kei na bukawaqa e sega ni boko rawa."

⁴⁷ Kevaka e vakavuna na matamu na nomu valavala ca, mo leuta tani. Ka ni vinaka cake vei iko mo curu kina matanitu ni Kalou ka mata dua, ka ca ga ni vinaka na matamu ruarua, ka o qai viritaki ki na drano bukawaqa.

⁴⁸ "Na vanua ena sega kina ni mate nona i valavala ca kei na bukawaqa e sega ni boko rawa."

⁴⁹ Ka ni na vakamasimataki na tamata yadua ena bukawaqa, kei na vakacabo i soro taucoko ena vakamasimataki.

⁵⁰ "Na masima e vinaka, ia kevaka sa yali na tuituina mai na masima, o na vakatuituinataka tale ena cava? Mo dou tuituina tiko, ka veivakacegui vakaikemudou."

CHAPTER 10

A sa biubiu mai kea o Koya ka lako kina yasana vaka Jutia ena tai kadua ni Joritani. A ra sa soqoni vata tale maiVua na lewe vuqa, me vaka sa dau Nona i valavala, a sa vakavulici ira tale.

² Era sa lako mai Vua na Farisi, ka tarogi Koya, "E tara li vua na tagane me sereka na watina?" ka era vakatovolei Koya.

³ A sa sauma o koya vei ira, ka vaka, "Na cava e vakaroti kemudou kina o Mosese?"

⁴ Era tukuna, "O Mosese e vakatara vua na tagane me vola e dua nai vola ni veisere, ka me qai biuta na yalewa."

⁵ A sa tukuna vei ira o Jisu, baleta na lomaqa ni yalomudou e vola kina o koya veikemudou na lawa buli oqori.

⁶ "Ia mai nai vakatekivu ni veibuli, a sa bulia na tagane kei na yalewa na Kalou.

⁷ Oqo na vuna ena biuti tamana kei tinana kina na tagane ni sa sema vua na watina,

⁸ 'Ka e rau sa na yaco kina na lewe rua me rau sa dua ga na yago; ka sa sega kina ni rua tiko oi rau, ia rau sa dua bau ga.

⁹ "O koya oqo na ka sa semata vata na Kalou, me kakua ni tawasea na tamata."

¹⁰ Ni ratou sa la'ki tikoi vale e ratou sa tarogi Koya tale na Nona tisaipeli ena vuku ni ka oqori.

¹¹ A sa tukuna vei iratou, "O koya yadua sa sereka na watina yalewa ka la'ki vakawatitaka tale dua na yalewa sa dauveibutakoci.

¹² "Kevaka sa sereka na watina o koya na yalewa, ka la'ki vakawatitaka tale dua na tagane sa dauveibutakoci."

¹³ A ra sa kauta mai na gone lalai Vua, ka me rawa ni tarai ira o Koya; e ratou sa vunauci ira na veikau tiko mai na tisaipeli.

¹⁴ Ia ni sa raica o Jisu, sa rarawataki iratou sara vakalevu, ka tukuna, "Dou laivi ira na gone lalai mera lako mai vei Au, ka dou kakua ni tarovi ira; ni sa vaka oqo o ira na lewe ni matanitu ni Kalou.

¹⁵ "Au tukuna vakaidina veikemudou, o koya ena sega ni ciqoma na matanitu ni Kalou, me vaka na gone lailai ena sega ni curu rawa kina."

¹⁶ Sa qai keveti ira cake, ka tabaki ira, ka vosa vakalouvinakataki ira. Jisu Sa

- 17** Ni sa taubale tiko o koya e gaunisala, sa cici mai Vua e dua ka tekiduru e matana, ka tarogi koya, "Qasenivuli vinaka, na cava beka me'u cakava me'u rawata kina na bula Sega ni mudu?"
- 18** A sa tukuna vua o Jisu, "Na cava o tukuna kina vei Au ni'u vinaka? sa sega ni dua e vinaka ia e dua ga, sai koya na Kalou.
- 19** O iko sa kila tiko nai vakaro: Mo kakua ni veibutakoci, mo kakua ni laba, 'Mo kakua ni butako,' 'Mo kakua ni dau lawaki, 'Mo dokai rau na tamamu kei na tinamu.'
- 20** Sa qai vosa mai o koya ka tukuna vua, "Qasenivuli na ka kece oqo ni'u se gone au sa taura matua tu mai.
- 21** A sa vakaraici koya tu o Jisu kei na Nona lomana, sa qai tukuna vua, "E dua na ka ga o sega ni se cakava tiko: mo lako yani ka volitaka na veika o taukena tu ka solia vei ira na dravudravua, o na qai vakaiyau kina, mai lomalagi; ka lako mai, colata na kauveilatai, ka muri Au."
- 22** Ia na vosa oqo e vaka lomabibitaki koya, ka lako yani ena mata rarawa, ka ni sa levu sara na nona i yau.
- 23** Sa qai rai wavoki o Jisu ka tukuna vei iratou na Nona tisaipeli, "O ira na vutuniyau sa dua dina na ka dredre vei ira na nodra curu kina matanitu ni Kalou."
- 24** E ratou sa qoroqoro na tisaipeli ena vuku ni nona vosa. Ia sa vosa tale vei iratou o Jisu ka tukuna, "Ra gone, sa bau dredre dina vei ira na vakanuinui kina i yau mera curu kina matanitu ni Kalou!
- 25** "Ni ka rawarawa sara vua na kameli me curuma e dua na mata ni cula, mai vei koya na vutuniyau me curuma na matanitu ni Kalou."
- 26** Ena nodratou levu ni kidroa e ratou sa veitukunayaka vaka i ratou, "O cei ga me sa na qai vakabulai rawa?"
- 27** Ia sa rai yani vei iratou o Jisu ka tukuna, "Vua na tamata sa dredre sara, ia na Kalou e sega; ni ka kecega sa rawa vua na Kalou."
- 28** O Pita sa qai tekivu me tukuna vua, "Raica, oi keitou mada ga sa biuta na veika kece ka muri Kemuni."
- 29** Sa sauma vua o Jisu ka vaka, Au tukuna vakaidina vei iko, sa sega e dua na tamata me biuta na nona vale se tuakana se ganena se tamana se tinana, se watina se luvena se na nona vanua ena vukuqu kei nai tukutuku vinaka,
- 30** Me sega ni taura e yadrau na kena i sau, ka ena gauna oqo era na vakila na nodra matavuvale kei ira na tuakana kei ira na ganena kei ira na tinadra kei ira na luvena kei na nodra vanua, ka era na sotava na veivakararawataki ia ena nodra na bula sa bera mai, oqori na bula e sega ni mudu.
- 31** "Ia e lewe levu vei ira sa liu era na muri, kei ira sa muri era na liu."
- 32** Ena gaunisala ni ratou lako cake tiko ki Jerusalemi sa dua na ka na nodratou kurabui tiko, o Jisu sa liu sara tikoi liu. Ka vaka me yacovi iratou na rere ena gauna e ratou sa muri Koya tiko kina. Sa qai kauti iratou na lewe tinikarua vakatikitiki, ka tukuna tale vei iratou na veika ena vakayacori vua.
- 33** "Ka raica, edatou sa lako cake tiko oqo ki Jerusalemi, na luve ni tamata ena soli yani kivei ira na bete levu kei ira na daunivolatabu; ka era na totogitaki Koya me mate ka soli Koya vei ira na kai matanitu tani;
- 34** "Era na vakalialiai Koya, ka yavita kei na nodra kasiviti Koya ka vakamatea. Ena i katolu ni siga ena tucake tale."
- 35** E rau mai tarogi Koya na luvei Seveti o Jemesa kei Joni, ka vaka, "Qasenivuli, keirau

kerei Kemuni mo ni cakava vei keirau na ka keirau na kerea vei Kemuni."

³⁶ Sa tarogi rau, "Na cava o drau vinakata Me'u cakava vei kemudrau?"

³⁷ E rau tukuna Vua, "Mo ni solia vei keirau me keirau dabe vata kei kemuni ena nomuni ukuuku, ka e dua me dabe ena Yasamuni matau ka dua me dabe ena Yasamuni mawi."

³⁸ Ia sa tukuna vei rau o Jisu, "Drau sega ni kila tiko na ka o drau kerea. Drau na rawata mo drau papitaisotaki ena papitaiso Au a papitaisotaki kina?"

³⁹ E rau tukuna vua, "E rawa vei keirau." A sa tukuna o Jisu vei rau, na bilo Au a gunuva drau rawa ni gunu kina, ka drau rawa talega ni papitaisotaki ena papitaiso au papitaisotaki kina;

⁴⁰ "Ia na dabe ga ena yasaqu i matau kei nai mawi e sega ni rawa vei Au me'u solia, ia vei ira ga sa vakarautaki me nodra."

⁴¹ Ni ra sa rogoca na lewe tini na nodrau vosa o Jemesa kei Joni era sa vakacudruvi rau.

⁴² Ia o Jisu sa qai kacivi ira vata mai Vua ka tukuna, dou kila ni o ira sa turaga tu vei ira na kai matanitu tani sa turaga vei ira, kei ira sa cecere e vakacola nodra sau tu ga vei ira.

⁴³ "Me kakua ni vaka o ya oi kemudou; ia ke dua veikemudou sa vinakata me cecere o koya me nomudou dauniveiqaravi.

⁴⁴ "Ke dua vei kemudou sa vinakata me turaga o koya me nomudou bobula.

⁴⁵ "Ni o Koya na luve ni tamata sa sega ni lako mai me qaravi, ia me mai dauveiqaravi, ka mai solia na Nona bula me ra vakabulai kina na lewe vuqa."

⁴⁶ A ratou sa qai yaco mai ki Jeriko. Ni sa lako tani mai o Koya e Jeriko kei iratou na nona tisaipeli kei ira na lewe vuqa, na tamata mataboko o Patemo, na luve i Temeo a sa dabe tiko ena yasa ni sala me kerekere.

⁴⁷ Ni sa rogoca o koya ni sai Jisu na kai Nasareci, a sa tekivu me kaci yani ka vaka, "I Jisu na Luvei Tevita, ni lomani au mai."

⁴⁸ Ka e lewe vuqa vei ira sa karaci koya me tiko lo; ia ka sa qai kacikaci ga o koya i cake, "Na Luvei Tevita, ni lomani au mai!"

⁴⁹ A sa tu vakadua o Jisu ka vakarota me kacivi mai o koya. Era sa qai kaciva na mataboko ka tukuna vua, "Mo marau, ka tucake, ni sa kacivi iko mai o Koya."

⁵⁰ A sa viritaka laivi o koya na nona kote balavu, a sa tucake ka lako vei Jisu.

⁵¹ Sa tarogi koya o Jisu ka vaka, "Na cava o vinakata me'u cakava vei iko?" Sa tukuna na tamata mataboko, "Rabonai, me rai na mataqu."

⁵² Sa qai tukuna vua o Jisu, "Mo lako yani ena nomu i lakolako ka sa vakabulai iko na nomu vakabauta." Ka vakasauri ni sa rai na matana ka sa muri Jisu yani e gaunisala.

CHAPTER 11

Ni ratou sa volekati Jerusalemi ka ratou se yaco tiko mai Pecivaki kei Pecani mai na ulunivanua ni veiolive, sa vakatala e lewe rua na nona tisaipeli;

² A sa tukuna vei rau, drau lako kina koro sa tiko mai ena yasana kadua; ni drau sa curuma yani drau na raica e dua na asa lailai ni vesu tiko ka se bera ni bau dua me vodoka, drau sereka ka kauta mai.

³ "Kevaka e mani dua me tarogi kemudrau, a cava drau sa kitaka kina na ka oqo? Drau tukuna, sa gadreva na Turaga, 'Ena vakasuka tale mai eke o koya.'"

⁴ A rau sa lako yani ka kunea na asa lailai ni vesu tu ena dua na mata ni katuba ena yasa ni gaunisala, ka rau sereka sara.

⁵ Ia sa tu e kea eso ka tukuna vei rau, "A cava drau sereka kina na asa lailai?"

- ⁶ A rau sa tukuna vei ira na ka sa vakarota mai vei rau o Jisu. Era sa laivi rau me rau lako yani.
- ⁷ Rau kauta mai na asa lailai vei Jisu ka tevuka e delana na nodrau i sulu, a sa dabe kina o Koya.
- ⁸ Ka lewe vuqa sa tevuka na nodra i sulu e gaunisala, ka so era musuka na taba ni kau mera vakatora e gaunisala.
- ⁹ O ira na liu tiko kei ira na muria tiko mai era sa kailavaka, ka vaka: "Osana!" 'Sa kalouvinaka o Koya sa lako mai ena yaca ni Turaga!'
- ¹⁰ Sa kalouvinaka na matanitu nei Tamada o Tevita ni sa lako mai ena yaca ni Turaga! Osana vua sa cecere sara!"
- ¹¹ A sa curu yani ki Jerusalemi o Jisu ka lako sara kina vale ni soro. Sa vakaraica na veika kece era tu, ka ni sa totolo tiko na gauna, sa qai lako yani ki Pecani kei iratou na lewe tinikarua.
- ¹² Ni ratou sa biuti Pecani mai ena siga ka tarava, a sa via kana o Koya.
- ¹³ A sa raica mai vakayawa o Koya e dua na vunilolo ka vakadrauna vinaka, sa toro voleka kina me raica na vuana. Ni sa yaco kina, e sega sara tu ga ni vua, ia na drauna walega, ka ni se bera tiko na vulai lolo.
- ¹⁴ Sa tukuna o Jisu, "Na vuamu me sa cava eke na kena laukana tiko." E ratou sa rogoca na Nona tisaipeli.
- ¹⁵ A ratou sa lako mai ki Jerusalemi. Ka sa curu o Jisu kina vale ni soro ka tekivu me cemuri ira tani na veivoli tiko e loma ni vale ni soro, sa vukica sobu na teveli ni veisau i lavo kei na nodra teveli na volitaki ruve.
- ¹⁶ Sa sega ni qai dua tale me vakatara o Koya, me kauta e loma nivale ni soro na nona i voli.
- ¹⁷ A sa vakavulici ira, ka vaka, "Sa sega li ni a volai, na noqu vale ena vakatokai me nodra vale ni masu na veimatanitu kecega? Ia dou sa cakava me qara ni daubutako."
- ¹⁸ Ni ra sa rogoca na daunivolatabu kei ira na bete levu era sa vakasaqara e dua na gaunisala mera vakamatei Koya kina; ni ra sa rerevaki koya, baleta na nodra qoroqoro na lewe vuqa ena nona i vakavuvuli.
- ¹⁹ Ni sa lutu mai na karobo, a sa lako tani mai o Koya ena koro.
- ²⁰ Ena mataka lailai ni ratou lako sivita na vuni lolo, ka ratou raica ni sa malai sara ga mai na wakana.
- ²¹ Sa qai nanuma mai o Pita, ka tukuna Vua, "Rapai, raica! na vuni lolo o a cudruva sa malai vakadua."
- ²² Sa tukuna vei iratou o Jisu, ka vaka, "Dou vakabauta na Kalou."
- ²³ "Ni'u sa tukuna vakaidina veikemudou, ke dua e tukuna kina ulunivanua oqo, mo toso laivi ka biu kina wasawasa ka sega ni vakatitiqa e yalona, ia me vakabauta na ka e tukuna ni na yaco, ena vakayacori na cava ga e cavuta.
- ²⁴ "O Koya oqo ka'u tukuna tiko kina veikemudou, a ka kecega dou kerea ena nomudou masu, dou vakabauta, ni dou sa rawata, dou na taukena dina.
- ²⁵ "Ni dou sa tucake ka masu, ke dua e caka cala veikemudou dou vosoti koya, me vaka na nona vosota nomudou caka cala na Tamamudou mai lomalagi.
- ²⁶ "Ia kevaka dou sa sega ni rawa ni veivosoti, ena sega ni rawa vaka kina me vosoti kemudou, na Tamamudou mai Lomalagi ena nomudou caka cala."
- ²⁷ E ratou sa qai lako tale mai ki Jerusalemi. Ni sa lako tiko o koya kina vale ni soro, a ra sa lako mai vua o ira na bete levu, na daunivolatabu, kei ira na qase.

- ²⁸ A ra sa tarogi Koya, ka vaka, "A lewa mai vei o cakava tiko kina na veika oqo? O cei e solia vei iko na lewa mo cakava na veika oqo?"
- ²⁹ Ia sa vosa vei ira o Jisu, ka vaka, "Au na tarogi kemudou se o cei na nona vakatulewa Au cakava tiko kina na veika oqo:
- ³⁰ "E vu mai lomalagi, se mai vei ira na tamata, na veipapitaisotaki i Joni? Dou sauma mai vei Au."
- ³¹ Era vakasamataka, ka veivosakitaka vakai ira ka vaka, "Kevaka eda na tukuna, 'E vu mai lomalagi, ena tukuna o koya, cava ga dou sega ni via vakabauti Koya kina?"
- ³² Ia kevaka eda tukuna, "Mai vei ira na tamata" "ni o ira mada ga na tamata era wiliki Joni tu me dua na parofita, a ra sa rerevaki ira tale kina na tamata.
- ³³ Era sa qai saumai vei Jisu, ka vaka, "Keitou sa sega ni kila rawa." A sa tukuna vei iratou o Jisu, "Ena sega ni rawa talega vei Au me'u tukuna veikemudou, se vakatulewa i cei Au cakava tiko kina na vei ka oqo."

CHAPTER 12

A sa tekivu me vosataka vei ira o koya na vosa vakatautauvata: sa dua na tamata sa tea e dua na loga vaini ka vakabaitaka wavoki, sa kelia e dua na qara me dau sova kina na waini, ka tara e dua na vale me nona nai vakatawa. Sa qai lisitaka vei ira na daunivaini ka lako yani kina dua na vanua vakayawa.

- ² "Ni sa yacova mai na gauna ni beti vaini sa tala o koya e dua na tamata cakacaka, me lako vua na dauvaini ka me solia mai na nona i votavota mai na vua ni vaini sa rawa.
- ³ "Era tauri koya ka mokulaka ka ra qai vakatalai koya lala Iesu yani.
- ⁴ "Vakatala tale o koya vei ira e dua tale na tamata cakacaka, era vakaviriki koya mai ena vatua ka vakamavoataka na uluna, ra sa qai vakatala Iesu ni sa mavoia vaka ca sara.
- ⁵ "Vakatala tale o koya e dua vei ira, a ra sa vakamatea ve ira tale na so era lako yani era mokulaki ka vakamatei eso.
- ⁶ "A sa qai dua ga sa vo na luvena, ka nona ka lomani, a sa vakatalai koya talega, ka tukuna, 'na luvequ oqo, era na dokai koya."
- ⁷ Ia era sa veivosaki vaka i ira na dauvaini ka vaka, "O koya sara ga oqo nai taukei e muri. Dou lako mai, meda vakamatea me na noda kina na nona i votavota."
- ⁸ "Era sa tauri koya ka vakamatea ka biuti koya tani kina taudaku ni veiloga vaini."
- ⁹ A cava ena qai cakava nai taukei ni veiloga vaini? Ena lako mai ka vakamatei ira taucoko na daunivaini, ka solia na veiloga vaini vei ira tale eso.
- ¹⁰ Sa dou wilika mada na tikini Vola Tabu oqo se sega: Na vatua era a cata na matai ni vale sa yaco me kenai vakadei ena tutu ni vale.
- ¹¹ O Jiova ga sa cakava tiko sa ka e veivakurabuitaki dina ni da raica?
- ¹² Era sa vinakata mera tauri koya, ni ra kila na nona vosa vakatautauvata sa baleti ira tiko, ia era sa rerevaki ira ga na lewe vuqa. A ra sa qai biuti koya ka lako tani yani.
- ¹³ A ra sa vakatala vua eso na Farisi kei nai tokani i Eroti, me ra coriti koya ena nona vosa.
- ¹⁴ Ni ra sa yaco yani era sa tukuna vua, "qasenivuli, keitou kila ni oi kemuni sa dina tiko ka sega ni dua koni rerevaka; ka koni sega talega ni wilika e dua e vakaitutu o ni dau vakatavuvulitaka ga na ka dodonu. E tara li meda soli vakacavacava vei Sisa, se sega?
- ¹⁵ "Me da solia beka, se me kakua?" Ia sa kila o koya na nodra veivakaisini, sa tukuna vei ira, "a cava dou via vakatovolei Au kina? Dou kauta mai vei Au e dua nai lavo siliva Meu

raica mada."

16 Era sa kauta mai ka sa tarogi ira o koya, "O cei na kena i vakatakarakara oqo kei na yaca i cei oqo "A ra sa tukuna vua, "Sisa."

17 Sa tukuna vei ira o Jisu, ka vaka, "Mo dou solia vei Sisa na ka ga sa nei Sisa vua na Kalou na ka ga sa Nona na Kalou." A ra sa qoroqoro ga.

18 A ra sa lako mai vua eso na Sedusisi, ka era dau tukuna ni sega na tucake tale, a ra sa tarogi Koya, ka vaka:

19 "Qasenivuli, sa vola vei kemami o Mosese kevaka e dua na tagane sa mate na tacina, ka se bula tikoga mai na watina ka sega ni rau vakaluvani, e rawa ni vakawatitaki watina o tacina ka vakatubura ka susuga na kawa me nei tacina.

20 "E dua na veitacini tagane e ratou lewe vitu. A sa vakawati o koya sa qase; ni sa mate, ka e sega tu ni vakaluvani.

21 "Sa qai taura na watina o koya ka tarava, ni mate e sega talega na luvena. Sa vakatalega kina o koya sai katolu vei iratou.

22 "E ratou vakawatitaka taucoko na yalewa oqo na veitacini vituvitu. Ka oti sa qai mate na yalewa oqo.

23 "O koya oqo, ni sa yaco na tucake tale mai na mate, o cei vei iratou na veitacini vituvitu oqo ena qai watina? Ka ni ratou sa watina taucoko."

24 Sa vosa o Jisu ka tukuna vei ira, e sega li ni o koya oqo dou cala tiko kina, baleta ena nomudou sega ni kila na nomudou i Vola Tabu kei na kaukauwa ni Kalou.

25 "Ni ra sa tucake tale mai na mate, sa sega tale na veiwatini se na veimusumusuki mera vakawati, ia era sa na vaka na agilosai mai lomalagi."

26 "Ia ena vukudra na mate, ni ra sa tucake tale, dou se sega beka ni wilika nai vola i Mosese me baleta na yameyame ni bukawaqa mai na loma ni veikau lalai, ka a vosa mai kina na Kalou, ka vaka, 'Oi Au na Kalou i Eparaama, na Kalou i Aisake kei na Kalou i Jekope?'

27 "Ka ni sa sega ni nodra Kalou na mate o koya, ia sa nodra Kalou ga na bula. Dou sa vakacalai sara ga vakalevu."

28 A sa lako mai vua e dua na daunivolatabu, ena nona rogoca ni sauma taucoko vakavinaka vei ira na mai tarogi Koya na nodra taro, sa taroga ka vaka, "Vei ira kece nai vakaro, o cei e bibi duadua?"

29 Sauma vei koya o Jisu, ka vaka, nai vakaro bibi duadua oqo: Ni rogoca na Isireli, o Jiova na noda Kalou, sa duabau o Jiova.

30 Ka mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou ena yalomuni taucoko, kei na lomamuni taucoko, kei na nomuni vakasama kecega, kei na nomuni kaukauwa kecega sai koya oqori nai vakaro bibi.

31 "Na kenai karua sa tautauvata tukuna, ka vaka oqo, mo lomana na kai nomu me vaka na nomu lomani iko. Sa sega ni dua nai vakaro sa cecere mai vei rau na rua oqo."

32 Sa tukuna na daunivolatabu, "Totoka dina na nomu vosa, qasenivuli. Na ka dina koni tukuna tiko ni dua na Kalou, ka sega tale e dua, ia o koya ga.

33 "Na noda lomani Koya ena yaloda taucoko kei na noda vakasama kecega, kei na lomada kecega kei na noqu lomana na kai noqu me vaka na noqu lomani Au, e uasivi sara mai ena i soro kama kei na vakacaboi soro kecega."

34 Ni sa raica o Jisu na nona sauma mai vakavuku na taro, sa tukuna vua, "Na matanitu ni Kalou o sa sega ni yawa mai kina." Ia ni oti oqori sa sega ni qai dua tale, me via bolebole me tarogi Koya.

35 Ena Nona vakatavuvuli tiko o Jisu ena vale ni soro, sa tukuna kina, ka vaka oqo, "E

rawa li vakacava vei ira na daunivolatabu me ra tukuna ni o Karisito na Luve i Tevita?"

³⁶ "Ni sa vakavuna na Yalo Tabu vei Tevita me tukuna: 'Sa tukuna o Jiova vua na noqu Turaga, "Mo dabe ena ligaqu i matau, Me yacova ni'u sa tauri ira na kemu meca ka biuta ena ruku ni qeteqete ni yavamu."

³⁷ "O koya oqo o Tevita mada ga sa vakatokai Koya me Turaga, qai rawa vakacava me luvena?" A ra sa qai taleitaka ga na tamata me ra vakarogoci Koya.

³⁸ Sa tukuna ena nona vakatavuvuli tiko vei ira, ka vaka, "Dou qarauni kemudou mai vei ira na daunivolatabu, ena nodra dau via veilakoyaki ka vakote balavu kei na nodra dau vinakata mera kidavaki mai na vanua ni volivoli,

³⁹ Ka era dau la'ki dabe ena i dabedabe sara mai cake ena loma ni vale lotu, kei na ulu ni teveli ni kana magiti,

⁴⁰ "Ka era vakadravudravuataka na nodra vale na yada, ka ra dau masu balabalavu me veivakaisini. O ira oqo era na cudruvi vakalevu sara."

⁴¹ A sa dabe tikiva na vanua ni tau soli o Jisu, ka me raica nai valavala ni nodra soli kina veleti ni soli na tamata. E levu vei ira na vutuniyau era solia na uma i lavo levu.

⁴² Sa qai lako mai e dua na yada dravudravua ka solia kina e rua nai lavo lailai sara, ka rauta walega e dua nai lavo siliva lailai.

⁴³ A sa kacivi ira mai na Nona tisaipeli me ra lako mai Vua, ka tukuna vei ira, "Au tukuna vakaidina vei kemudou ni yada dravudravua oqo e levu nai lavo e solia, mai vei ira kece na mai soli;

⁴⁴ "O ira na mai soli era tikica ga mai e dua na wase ni nodra i yau mera mai solia, ia na yada oqo ena nona dela ni dravudravua, sa solia kecega o koya na ka sa votu vua me bula kina."

CHAPTER 13

Ni sa lako tani mai o Koya ena vale ni soro, sa tarogi Koya e dua na Nona tisaipeli, ka vaka, "Qasenivuli, sa talei dina na veivatu sa tu oqo kei na kena vakamatalau na veivale lelevu!"

² A sa tukuna vua o Jisu, "O sa raica na veivale lelevu oqo? Na veivatu oqo ena sega ni vo e dua me vaka na kena veitaqataqai tu oqo, era na vakarusai taucokoira."

³ Ena Nona dabe tiko mai na ulunivanua ni veiolive ka veidonui vata kei na vale ni soro, e ratou sa tarogi Koya lo o Pita, Jemesa, Joni kei Adriu,

⁴ Ka vaka, "Tukuna mada veikeitou, ena qai gauna cava li ena yaco kina na veika oqo? A cava na kena i vakatakilakila ni gauna ni sa vakarau vakayacori?

⁵ Sa qai tukuna vei iratou o Jisu, ka vaka, "Dou rogoca me kua ni dua e mai lasutaki kemudou.

⁶ Era na lewe levu era na vakatokai ira me o Au (Jisu) ka ra tukuna, 'Oi Au o Koya,' ka ena lewe levu era na rawai kina.

⁷ "Ia ni dou sa rogoca nai valu kei na rorogo ni veivaluvaluti, dou kakua ni taqaya; ni sa dodonu me yaco na veika vaka oqo, ia e se bera tiko nai vakataotioti.

⁸ Era na vakasakaukauwa na veivanua ka vakasakaukauwa na veimatanitu, na uneune ena yavalata e levu na veivanua, ka ena yaco na dausiga kei na leqa. Sai koya oqori nai tekitekivu ni veika rarawa.

⁹ Ia dou qarauni kemudou vinaka, ni dou na vakasaurarataki mo dou kau kina mataveilewai, dou na mokulaki ena veivale ni lotu. Dou na kau vakaukauwa ena vukuqu, ka mo dou rawa ni la'ki tukuni Au kina ena matadra na kovana kei na matadra na tui.

- 10 "Nai tukutuku vinaka mena vunautaki mada e liu ki na veivanua eso.
- 11 Ia ni ra sa vesuki kemudou mo dou la'ki lewai, dou kakua ni leqataka na vosa mo dou tukuna e matadra. Ia dou tukuna na vosa ka ena soli mai veikemudou ena gauna sara ga o ya, ni dou na sega ni vosa oi kemudou, ia o Koya ga na Yalo Tabu.
- 12 Na veitacini ena vakamatea vakailawaki na tacina, na tamani gone ena cakava vaka kina vua na luvena; kei ira na gone era na vakayacoi tovo kaukauwa vei ira na nodra i tubutubu me rawa ni ra mate yani kina.
- 13 "Era na sevaki kemudou na tamata kecega ena vuku ni Yacaqu. Ia o koya ga e vosota tiko vakadede me yacova nai vakataotioti ena vakabulai.
- 14 "Ni dou sa raica na veika vakasisila sa dauveivakarusai ka a vosa kina o Taniela na parofita, ni sa tu ena vanua e sega ni dodonu me kune kina." (Dou rogoca vinaka oi kemudou sa wilika), mo dou sa drovaki bula oi kemudou sa tiko e Jutia kina veiulunivanua.
- 15 Ke dua e tiko ena nona delavuvu ni vale, me kua ni siro sobu ki nona loma ni vale, me taura mai kina e dua nai yaya.
- 16 "Ke dua e tiko ena i teitei me kua ni lesu tale i vale me la'ki taura mai na Nona i sulu.
- 17 Ena ca vei ira sa bukete kei ira se susuga tiko na gone lalai ena gauna oqori.
- 18 "Ka mo dou masu me kakua ni yaco nomudou veidrovaki ena vula i liliwa.
- 19 "Ka ena dua na veivakararawataki levu ena tarai vuravura ena gauna o ya, ka se sega ni bau yaco mada mai na gauna e a buli vuravura kina na Kalou, me yacova na gauna o ya, ka ena sega tale ni dua vaka o ya me na qai yaco.
- 20 "Ena sega ni dua na tamata me na bula kevaka me sega ni vakalekalekataka o koya na gauna o ya.
- 21 Kevaka e dua e tukuna vei kemudou, 'Dou rai mai o Karisito oqo!' se, dou rai e kea, o ya o koya!' dou kakua ni vakabauta.
- 22 Ka era na basika cake na parofita vakailasu kei na karisito vakailasu, me ra vakaraitaka na veivakatakilakila eso kei na veicakacaka mana eso ka lewe levu era na rawai kina, ka ena rawa sara ga ni so vei ira na digitaki.
- 23 Ia dou qarauni kemudou vakavinaka; raica, na veika kece ena yaco mai ka'u sa tukuna rawa tiko oqo veikemudou. Na Nona Lako Mai Na Luve Ni Tamata
- 24 "Ia ni sa oti na veika rarawa ena gauna o ya, ena qai vakabutobutotaki na mata ni siga, ka ena sega talega ni na cila na vula;
- 25 "Era na lulutu sobu mai na veikaloalo ni lomalagi, kei na veivuni ka kaukauwa ni lomalagi era na yavavala.
- 26 Era na qai raica na Luve ni Tamata ena vei o, ni sa lako mai ena nona i ukuuku kei na kaukauwa levu.
- 27 "Ena talai ira na Nona agilosu o Koya, me vakasoqoni ira vata mai na Nona digitaki mai na veimata ni cagi e va, kina mua ni vuravura sara i ra kina mua ni lomalagi sara i cake.
- 28 "Oqo mo dou vulica mada na vosa vakatautauvata ni vunilolo: ni sa lavovou na tabana, ka tubu mai na drauna, dou sa kila sara ni sa toro mai na vula i katakata.
- 29 "Oi kemudou talega, ni dou sa raica ni sa vakayacori na veika oqo, dou kila ni sa volekata tiko mai na katuba.
- 30 "Au tukuna vakaidina vei kemudou, ni se bera nira na takali yani nai tabatamata oqo, na veika kece oqo ena yaco mada."
- 31 "O lomalagi kei vuravura ena takali yani, ia na Noqu vosa ena sega vakadua ni takali."
- 32 "Ia na siga oqori kei na auwa e sega sara ga ni dua e kila, o ira mada ga na agilosu mai

lomalagi era sega ni kila, na luvena talega e sega ni kila, ia na Tamaqu ga sa kila.

33 "Dou kua ni vakawelewele, dou yadra ka masu; ni dou sa sega ni kila na gauna ena yaco kina.

34 "E sa vaka e dua na tamata sa lako kina dua na vanua e yawa sara, ka solia na lewa ni nona vale vei ira na nona tamata cakacaka, kei na nodra cakava na cakacaka era sa dui lesi kina ka vakaroti koya nai vakatawa me yadrava tiko na ka kece."

35 "O koya gona qo mo dou yadra tiko, ni dou sa sega ni kila na gauna cava ena lesu mai kina nai taukei ni vale ena rawa ni yakavi, se bogi levu tutu, se na gauna dau tagi kina na toa, se na mataka caca sara.

36 "Ni vakidacala na nona lako mai, ka kunei kemudou ni dou moce tu."

37 Na ka Au tukuna oqo vei kemudou, Au tukuna ki vei ira na tamata kecega: ni yadra tiko!"

CHAPTER 14

Ni se vo tiko e rua na siga me vakayacori na kana vata ni lako sivia kei na kana madrai sa sega ni vaka tubu. O ira na bete levu kei ira na daunivolatabu era se vakasaqara tikoga e dua na gaunisala, me coriti vakailawaki kina ka me na vakamatei sara kina o Koya.

2 Ia era sa tukuna, "Me kakua ni caka ena gauna ni kana vata, de ra qai rogoca kece na tamata."

3 A sa tiko mai Pecani o koya ena vale i Saimoni na vukavuka ka dabe tiko ena yasa ni teveli, sa lako mai vua e dua na yalewa ka taura tiko mai e dua na tavaya Alapasita, ai lumu sau levu ka ni Narita dina. A sa voroka na tavaya i lumu talei oqo ka livia kina ulu i Jisu.

4 Ka e so vei iratou sa cudru, ka tukuna, a cava me vakamaumautaki kina nai lumu sau levu oqo?

5 E vinaka cake me a volitaki me rawa mai kina e sivia na tolunadrau na silini, ka me soli vei ira na dravudravua. "Ka ratou sa vosa vakasewasewana na yalewa oqo.

6 Ia sa tukuna o Jisu, "Dou laivi koya. A cava dou vosataki koya kina? Ka ni dua na cakacaka e uasivi sa cakava oqo vei Au.

7 O ira na dravudravua dou sa tu vata ga e veisiga, na ka dou via solia vei ira e rawa ni dou cakava ena gauna cava ga; ia o Au edatou na sega ni bula vata tikoga vaka oqo.

8 "Sa cakava o koya e dua na ka e a nakita ka sa rawata rawa. Ka sa lako mai kina me mai lumuta rawa na yagoqu ni bera ni'u bulu.

9 "Au tukuna vakaidina vei kemudou, ena veiyasai vuravura taucoko ni vunautaki kina nai tukutuku vinaka oqo, ena tukuni talega kina na ka sa cakava na A sa lako o Jiutasa e dua vei ira na lewe tinikarua yalewa oqo me kena i divi."

10 Kivei ira na bete levu me la'ki volitaki Jisu vei ira.

11 A ra sa marau ni ra sa rogoca, ka ra sa yalataka ni ra na solia vua nai lavo. Sa qai vakasaqara o koya e dua na gauna vinaka me na soli Koya kina.

12 Ena i matai ni siga edau laukana kina na madrai sa sega ni vakatubu, ka dau vakamatei kina na lami ni lako sivia, sa tukuna vua oiratou na nona tisaipeli, "Na vanua cava beka Koni vinakata me keitou la'ki vakarautaka kina, na kana ni lako sivia vata kei Kemuni?"

13 A sa tala e lewe rua vei ira na Nona tisaipeli, ka tukuna vei rau, "drau lako kina koro, drau na sota tukuna e dua na tamata sa colata e dua na saqa wai; drau muri koya."

- 14 "Na vale ena la'ki curu kina drau tukuna vua nai taukei ni vale, ka vaka, sa taroga mai na qasenivuli, "E vei beka na bure me'u na kana vata kina ni lako sivia kei iratou na Noqu tisaipeli?"
- 15 Ena qai vakaraitaka vei kemudrau e dua na rumu levu ka tiko ena taba vale e cake, ka sa vakaiyayataki vinaka tu; drau vakarautaka e kea na ka me baleti kedatou.
- 16 E rau sa lako yani na Nona tisaipeli kina koro, ka rau sa sotava na veika taucoko sa tukuna oti mai o koya vei rau; a rau sa vakarautaka na kakana ni lako sivia.
- 17 Ni sa yakavi sa lako mai o koya kei iratou na lewe tinikarua.
- 18 Ni ra sa dabe ka kana sa tukuna o Jisu, "Au tukuna vakaidina vei kemudou, e dua ga vei kemudou na kana vata tiko oqo kei Au ena volitaki Au tale."
- 19 E ratou sa loma rarawa, ka dui tukuna yadudua vua, "Oi au beka oqori?" E dua tale sa tukuna, "Oi au beka oqori?"
- 20 A sa tukuna vei iratou o koya, "E dua ga na lewe tinikarua, sa tokoca vata kei Au na kakana ena tere.
- 21 "Na luve ni tamata ena lako yani me vaka sa volai oti tu me baleti koya, ia na tamata oqo ena ca sara ka ena nona volitaka na Luve ni Tamata! E vinaka cake vua na tamata oqo me se kua ga ni sucu mai."
- 22 Ni ratou sa kana tiko, sa taura o Jisu na madrai ka vosa vakalouvinakataka a sa qai dovia ka solia vei iratou, ka tukuna, "dou taura, kania; oqo na yagoqu."
- 23 Sa qai taura na bilo, ni sa vakavinavinakataka oti sa solia vei iratou, ka era sa gunu kece kina.
- 24 A sa tukuna vei ira, "Oqo na Noqu dra ni veiyalayalati vou sa vakadavei ena vukudra kecega na lewe vuqa.
- 25 "Au tukuna vakaidina vei kemudou, Au na sega ni na gunuva tale na waini vou ena matanitu ni Kalou."
- 26 Ni ra sa lagata oti e dua na sere, a ra sa qai curu yani ki tautuba ka lako kina ulunivanua ni veiolive.
- 27 Sa tukuna o Jisu vei iratou, oi kemudou taucoko ena bogi ni kua dou na tarabe kece ena Vukuqu, ni sa volai: 'Au na yaviti koya nai vakatawa, ka era na talabusesese kina na sipi.'
- 28 "Ia Ni'u sa tucake tale mai, Au sa na liu veikemudou ki Kaleli."
- 29 A sa tukuna vua o Pita, "Kevaka me ratou na tarabe kece, oi Au ga ena sega ni rawa."
- 30 Sa tukuna vua o Jisu, "Au tukuna vakaidina vei iko, e daidai ga, ena bogi sara ga ni kua, ni se bera ni tagi vakarua na toa, o na cakitaki Au vakatolu."
- 31 Ia sa vosa ka quruvibati o Pita, "kevaka au mani mate sara vata kei Kemuni, au na sega ni cakitaki Kemuni!" E ratou sa vosa talega vaka kina na kena vo.
- 32 E ratou sa lako kina dua na tikina sa vakatokai o Kecisemani, a sa tukuna o koya vei iratou na Nona tisaipeli, "dou dabe tiko eke, ka me'u la'ki masu."
- 33 A sa kauti Pita, Jemesa kei Joni o koya, ka tekivu lomabibi kei na rarawa.
- 34 A sa tukuna vei ratou, "Sa luvuci na Yaloqu ena rarawa, me vaka, ka'u na mate dou tikoga eke ka yadra tiko."
- 35 A sa toro tale yani o koya vakalailai ki liu, ka cuva sobu kina qele, ka masu ke rawa me sa lako siviti Koya na auwa bibi sa tu e matana.
- 36 A sa tukuna, "APA, Tamaqu, sa rawa na ka kecega vei Kemuni. Me kautani vei Au na bilo oqo; me kakua ni vaka na noqu lewa, ia me nomuni lewa ga."
- 37 Sa lako mai vei ratou ka raica ni ratou sa moce, a sa tukuna vei Pita, Saimone, o iko se

moce ga? Sa sega ni rawa li vei iko mo yadra tiko ena dua na auwa?

38 Dou yadra ka masu tiko, de rawai kemudou na veitemaki. Ka e dina ga ni sa gu na yalo, ia sa malumalumu na yago.

39 A sa lako tale yani o koya me la'ki masu, ka cavuta tiko na vosa vata o ya.

40 Ni sa lesu vei ratou sa raica ni ratou sa moce tale, ka ni sa bibi na matadratou; ka e ratou sa sega kina ni kila na vosa me ratou tukuna lesu vua.

41 Ena i katolu ni gauna ena nona lesu mai sa tukuna vei ratou, dou se moce ga ka vakacegu vinaka? Sa kua so! Sa yaco mai oqo na auwa; ka raica, sa na soli yani kina na Luve ni Tamata kina ligadra na tamata i valavala ca.

42 "Dou tu cake, medatou lako yani. Dou raica sa voleka sara ga mai oqo na tamata sa vakaisini Au."

43 Ni se vosa tikoga o koya, ka vakasauri o Jiutasa e dua vei ira na lewe tinikarua, sa lako vata tukuna mai e lewe vuqa era sa vakaiseleiwa ka vakaiwa, ka ra talai mai vei ira na bete levu kei ira na daunivolatabu kei ira na qase.

44 Na tamata ka volitaki Koya sa tukuna oti tiko mai vei ira e dua nai vakatakilakila, ka vaka, "Vei koya ga ka'u na reguca, oqori sara ga o koya dou taura ka kauta yani vakavinaka."

45 A sa lako yani ka vakasauri Nona sa gole Vua, ka tukuna, "Rapai, Rapai!" sa qai reguca.

46 A ra sa taura sara na ligana ka kauti Koya yani.

47 Ka e dua vei ira na tu e kea sa ucuna mai na nona i seleiwa, ka taya kina e dua na tamata nei koya na bete levu, ka taya laivi e dua na daligana.

48 A sa vosa o Jisu ka tukuna vei ira, "Na nomudou lako mai mo dou vesuki Au, sa vaka na nomudou lakova e dua na daubutako ena nomudou vakaiseleiwa ka vakaiwa?"

49 "Edatou dau tiko vata ga e veisiga ena vale ni soro, ka'u vakatavuvuli tiko ka sega mada ga ni dou vesuki Au. Ia na vosa ni Vola Tabu me vakataucokotaki."

50 A ra sa biuti Koya kece ka veidrovaki yani.

51 E dua ga na cauravou sa qai muri Koya tiko ka sega ni vakaisulu, a sa tutuvitaki koya tikoga ena dua nai sulu lineni, a sa dreti Jisu vakaukauwa na cauravou ni ra sa tauri koya na sotia,

52 A sa biuta tani kina o koya nai sulu lineni ka dro luvaiwale yani.

53 A ra sa kauti Jisu ki vua na b^ãate levu sara; ka era sa soqoni vata tu mai kina o ira na bete levu, na qase kei ira na daunivolatabu.

54 Ia sa muri Koya sara tiko mai vakayawa o Pita me yaco sara mai kina loma ni bai nei koya na bete levu. Ka mai dabe ena yasadra na dauveiqaravi ka tatalai sara ena buka.

55 O ira na bete levu kei na matabose ni veilewai oqo, era sa vakasaqara mai e so nai tukutuku kei Jisu me rawa ni vakamatei kina, ia ka sa sega ni dua nai tukutuku sa kune rawa.

56 Ka lewe vuqa era beitaka vakailasu, ia na nodra i tukutuku sa veicalati dina.

57 A sa tucake mai eso ka beitaki Koya vakailasu, ka vaka,

58 "Keitou sa rogoci Koya ni tukuna, 'na vale ni soro oqo ka tara na tamata Au rawa ni talaraka sobu, ka ena loma ga ni tolu na siga Au rawa ni vakaduria tale kina e dua ka sega ni tara na tamata."

59 Ia nai tukutuku oqo e veicalati ka sega ni dodonu.

60 Sa qai tucake mai na bete levu ena kedra maliwa ka tarogi Jisu, ka vaka, sa sega li ni o via sauma mai? Me baleta na veika era tukuni iko tiko kina na tamata oqo?

- ⁶¹ Ia a sa galu o koya ka sega ni vosa. Sa tarogi koya tale na bete levu ka vaka, "O iko beka na Karisito, na Luve i Koya Sa Cecere sara?"
- ⁶² Sa tukuna o Jisu, "Io, o Au, ka o na raica na Luve ni tamata ni dabe tiko ena liga i Koya sa kaukauwa, ena Nona na lako mai ena vei o ni lomalagi."
- ⁶³ Sa qai dresulaka na Nona i sulu o koya na bete levu ka tukuna, "A cava tale na yaga ni vakadinadina eke?"
- ⁶⁴ "Dou sa rogoca na vosa vakacaca e cavuta tiko baleta na Kalou! A cava dou sa lewa?" Nai totogi era tukuna ni veiganiti tukuna me sa vakamatei."
- ⁶⁵ E so vei ira e kasiviti Koya, eso e vesuka na matana ka vaculaka, ka ra tukuna vua, "Parofisai mada!" O ira na yadra era sa qai vakarobalaka.
- ⁶⁶ Ni se tiko o Pita ena vanua ni vakarorogo veilewai, a sa lako mai e dua na yalewa dauveiqaravi vei koya na bete levu,
- ⁶⁷ Ni sa raici Pita ni tatalai tiko a sa rai vua ka tukuna, "O iko talega o a dau tiko vata kei Jisu na kai Nasareci."
- ⁶⁸ Ia sa cakitaka o koya, ni tukuna. "Au sega ni mai kila ka'u sega ni taura rawa na ka o tukuna tiko mai. "Sa qai lako yani o koya kina varada i tuba, a sa tagi sara na toa.
- ⁶⁹ Baci raici koya tale na goneyalewa dauveiqaravi vata tikoga o ya, ka tekivu me tukuni koya yani vei ira na tu e kea, ka vaka, o koya sara ga oqo e dua vei ira."
- ⁷⁰ A sa cakitaka tale o koya. Sega ni dede era sa tukuna vei Pita o ira na tu e kea, ka vaka, "O iko dina sara ga e dua vei iratou; ni nomu vosa sa tukuna ni o kai Kaleli." E tukuni iko na nomu vosa!"
- ⁷¹ Sa tekivu me ruru ka vosaca ka vaka, "Au sa sega ni kila na Tamata oqo, o koya dou sa tukuna tiko."
- ⁷² A sa tagi mai ena i karua ni gauna na toa. Sa qai nanuma lesu o Pita na vosa e a cavuta vua o Jisu, "Se bera ni tagi vakarua na toa, o na cakitaki Au vakatolu." A sa qai vakasamataka na ka sa cakava, a sa tagi vakalevu sara.

CHAPTER 15

Ni sa kida na mataka era sa bose na bete levu, o ira na qase, o ira na daunivolatabu kei ira na matabose ni veilewai, a ra sa qai vesuki Jisu ka tuberi Koya yani me soli vei Pailato.

² Sa tarogi koya o Pailato, "O iko sara ga qo na nodra tui na Jiu?" A sa sauma o koya, ka vaka, "io o sa cavuta dina mai."

³ A sa vuqa na ka era sa beitaki Koya kina o ira na bete levu ia sa galu ga o koya.

⁴ Sa tarogi Koya tale o Pailato, ka vaka, "E sega li ni dua na vosa o via cavuta? Mo raica mada na levu ni ka era beitaki iko tiko kina!"

⁵ Ia a sa galu tikoga o Jisu, ka sa qoroi Koya kina o Pailato.

⁶ Ena gauna ni nodra soqo ni marau me vaka oqo, sa dau kena i valavala me dau sereka mai kina o koya e dua na kaivesu, o koya era sa digitaka me sereki yani vei ira.

⁷ A sa dua na tamata ka yacana o Parapa, ka sa vesu vata kei ira na nona i lala dau vakavu ca; ka era a laba ena gauna ni nodra vakacaca.

⁸ A ra sa kacivaka vakadomoilevu tiko mai na lewe vuqa, ka me cakava o koya na ka e dau cakava tiko ena gauna vaka oqori vei ira.

⁹ Ia sa tarogi ira yani o Pailato, ka vaka, "O ni vinakata li vei au me'u sereka yani vei kemuni na nodra tui na Jiu?"

¹⁰ Ka sa kila rawa o koya na nodra kauti koya yani na bete levu, ena vuku ni ca ni

lomadra.

11 Ia era sa qai vakauqeti ira na lewevuqa o ira na bÃ^ate levu, me sereki Parapa mai vei ira.

12 Sa tarogi ira tale o Pailato, ka vaka, "A cava o ni vinakata me'u cakava vua o ni sa vakatoka me nodra tui na Jiu?"

13 A ra sa kailavaka tale mai, "Vakoti Koya kina kauveilatai!"

14 Sa tarogi ira o Pailato, "E dua na ka ca li sa cakava vei kemuni?" Ia era sa qai kailavaka ga mai cake, "Vakoti Koya kina kauveilatai!"

15 Ka sa vinakata ga o Pailato me vakalomavinakataki ira, ka sa sereki Parapa yani kina; ka ni sa vakanakuitaki Koya oti sa qai solia yani me la'ki vakoti kina kauveilatai.

16 Era sa qai kauti Koya yani na sotia kina nodra vale levu ni vakavakarau vakaivalu ka vakatokai na Pareterio, a ra sa kacivi taucoko mai kina na lewe ni Batelioni.

17 Era vakaisulutaki Koya ena i sulu lokaloka; ka ra talia e dua nai sala ena wa vakavotona, ka vakaisalataki Koya kina,

18 Era sa qai vakarokoroko vaka i valu vua, ka tukuna, "Ni sa bula saka, na nodra Tui na Jiu!"

19 Era mokuta na nona qavokavoka ena gasau ka qai kasiviti Koya; ka tekiduru ena vakarokoroko e matana.

20 Ni ra sa vakalialia oti era sa qai luvata tani mai nai sulu lokaloka, ka daramaka vua na nona i sulu dina, ka kauti Koya yani me la'ki vakoti.

21 Ka ra sa vakasaurarataka e dua na tamata o Saimoni na ka Kirini, na tamadrau o Alikisada kei Rufui, ena nona a taubale tiko ni se qai lesu tiko mai nakoro, ka me colata Nona kauveilatai.

22 A ra sa kauti Koya kina dua na vanua sa vakatokai o Kolikoca, na kena i balebale, na vanua ni qavokavoka.

23 Era sa qai vagunuvi Koya ena waini ka veiwaki vata tu kei na mura me gunuva, ia sa sega ni gunuva o koya.

24 Ni ra sa vakoti Koya era sa qai veivotayaka na nona i sulu, ka era vakawirimadigitaka nai votavota me dui nodra.

25 Oqo sa i katolu ni auwa era sa qai vakoti Koya.

26 Ka volai tu ena uluni kauveilatai na vosa sa beitaki kina, ka vaka, "NA NODRA TUI NA JIU."

27 E rua na daubutako era a vakota vata kei Koya, ka e dua ena ligana i matau ka dua ena ligana i mawi.

28 Sa mai vakataucokotaki kina na vosa ni Vola Tabu, ni tukuna, "Sa wili vata o koya kei ira na tamata i valavala ca.

29 Vei ira na taubale tu era vosa vakacacataki Koya mai, ka era kurekure ka tukuna, "Maleka sara! O iko mo talaraka sobu na vale ni soro ka mo qai tara ena loma ga ni tolu na siga,

30 "Mo vakabulai Iko mada mai keri, ka kevu sobu mai ena kauveilatai!"

31 O ira talega na bete levu kei ira na daunivolatabu era sa veidredrevaki vakai ira ka vakalialia, era sa tukuna, sa lai vakabulai ira sara na so; o koya mada ga e sega ni rawa ni vakabulai Koya tiko.

32 "O iko na Karisito, na nodra tui na Jiu, ka oqo sara ga mo kevu sobu mai ena kauveilatai, ka me keimami raica ka rawa ni vakabauta." E dua veirau sa vakoti vata kei Koya sa rurulaki Koya.

³³ Ni sa yacova mai nai ka ono ni auwa, a sa butobuto na vanua taucoko ka yacova nai ka ciwa ni auwa.

³⁴ Ni sa ka ciwa ni auwa sa kaci ena domo levu o Jisu, ka vaka. "Ilai, Ialai Lama Sa Bakicanai?" ka kenai balebale, "Noqu Kalou, Noqu Kalou, a cava o ni sa biuti Au kina?"

³⁵ Ka eso vei ira na tu voleka e kea ni ra sa rogoca, era sa tukuna, "me da raica mada, sa kacivi Ilaijia tiko o koya!"

³⁶ A sa cici e dua ka toni sua e dua nai sulu ni qusiqusi ena waini gaga, ka vaka viviga kina dua na gasau ka solia yani vua me gunuva, sa tukuna, "meda waraka mada; ka meda raica se na lako mai o Ilaijia me kevutaki Koya sobu mai."

³⁷ A sa kaci tale vakadomoilevu o Jisu, ka sa qai solia nai otioti ni Nona i cegu.

³⁸ Ka sa sei rua kina mai cake ka kauta ki ra nai lati ni vale ni soro.

³⁹ O koya na turaga ni valu ka tucake donui Koya tu, ni sa raica na Nona kaci oqori kei na Nona solia mai nai otioti ni nona i cegu, a sa tukuna o koya, "Na tamata oqo sa Luve Ni Kalou Dina ga!"

⁴⁰ E so talega na yalewa era a tu e kea ka ra raica tu mai vakayawa, ka e dua vei ira o Meri Makitalena, kei Meri na tinai Jemesa ka gone sara vei Josese, ka vaka kina o Salome.

⁴¹ O ira oqo era a dau muri Koya voli ka ra dau qaravi Koya ena nona tiko mai Kaleli, ka lewe levu na yalewa era muri Koya sara mai Jesuralemi.

⁴² A sa yakavi mai ni oqori na siga ni vakavakarau, ka ni siga ka tarava na siga ni vakacecegu,

⁴³ Ka e dua oqo o Joseva na kai Arimacea a tamata dokai ka lewe tu ni matabose cecere vaka Jiu, e dua talega ka dau waraka tu mai na matanitu ni Kalou, ka sa tu yani vakatagane o koya ka lako vei Pailato me la'ki kerea mai na yagoi Jisu.

⁴⁴ Ka sa kurabui o Pailato ni sa mate o koya; sa kaciva mai na turaga ni valu ka me taroga se sa mate dina.

⁴⁵ Sa tukuna vua na turaga ni valu na ka e a yaco, a sa qai solia o koya na Yagona vei Joseva.

⁴⁶ A sa volia mai o koya na lineni dina matailalai; ka kevutaka sobu mai na yagona, ka solega ena lineni. Sa qai la'ki vakadavora ena dua nai bulubulu qara vatu ka a tataka o koya, ka vaqiqica e dua na vatu levu me kenai sogo.

⁴⁷ A rau vakaraica tu na vanua e bulu kina o Meri Makitalena kei Meri na tinai Josese.

CHAPTER 16

Ni sa oti yani na siga ni vakacecegu, o Meri Makitalena, Meri na tinai Jemesa kei Salome ka e ratou sa volia mai nai waiwai vakaisaluwaki boi talei, me ratou na lako ka la'ki lumuta kina na yagona.

² Ni se qai kida mai na mataka ena i matai ni siga ni dua na macawa vou, e ratou sa lako mai ki nai bulubulu ni se malamalawa ka sa cadra mai na siga.

³ E ratou sa tukuna tiko mai, "e dua li ena vaqiqica tani vei kedatou na vatu kai sogo ni bulubulu."

⁴ Ia ni ratou sa rai cake, e ratou sa raica ni sa vaqiqici tani tu na vatu ka ni vatu oqo e bau vatu levu dina.

⁵ Ni ratou sa curu yani i loma ni bulubulu, e ratou sa raica e dua na cauravou sa vakaisulu ena i sulu balavu vulavula lumilumisa ka dabe tiko ena yasa i matau; ka e ratou sa

kurabui.

⁶ Ia sa tukuna mai vei ratou, dou kakua soti ni rui kurabuitaka dou mai vakasaqarai Jisu na kai Nasareci, o Koya ka lauvako ena kauveilatai. Sa tucake tale o koya! Ka sa sega eke. Dou raica na vanua era a vakadavori Koya kina.

⁷ "Ia dou lako, ka la'ki tukuna vei iratou na nona tisaipeli " kei Pita talega ni sa liu o koya ki Kaleli; mai kea dou na raici Koya kina, me vaka sa tukuna oti vei kemudou."

⁸ E ratou sa lako vakatotoloi tuba ka dro tani yani mai nai bulubulu, ni ratou sa rere vakalevu ka kurabui. E ratou sega ni tukuna vua e dua, ka ni ratou sa rere.

⁹ Sa tucake tale o koya ni kida mai na mataka ena i matai ni siga ni dua na macawa. Ka sa rairai e liu o koya vei Meri Makitalena ka a cemuria vua o koya e vitu na tevoru.

¹⁰ A sa lako o koya ka la'ki tukuna vei iratou na dau bula vata tiko mai kei Koya, ka ni ratou se vakaloloku ka tagi tiko.

¹¹ Ni ratou sa rogoca ni sa bula tale ka e raica mai o koya e matana, e ratou sa sega ni vakabauta.

¹² Ni oti oqori, e veisautaka tale o koya na kena i rairai ena nona a rairai vei rau e lewe rua vei iratou, ena nodrau a taubale tiko ena loma ni vanua.

¹³ A rau sa lako ka la'ki tukuna vei iratou na vo ni nodrau i tokani, ia era sa sega talega ni via vakabauti rau.

¹⁴ Segi ni dede sa qai rairai o koya vei ira na lewe tinikadua ni ra kana tiko; ka sa cudruva na nodra sega ni vakabauta kei na nodratou loma kaukauwa, baleta ni ratou sega ni via vakabauti ira na raici Koya ni sa tucake tale mai na mate.

¹⁵ Sa qai tukuna vei ira, dou lako yani ki vuravura taucoko ka vunautaka nai tukutuku vinaka vei ira na tamata kecega.

¹⁶ O koya sa vakabauta ka papitaisotaki sara ena bula; ia o koya e sega ni vakabauta ena lewai me cudruvi.

¹⁷ "Na veivakatakilakila ogo era na cakava o ira sa vakabauta: era na cemuri ira na tevoru ena Yacaqu; ka era na vosataka na veivosa vovou;

¹⁸ "Era na taura cake na gata e vuqa; kevaka mera na gunuva na wai gaga ni veivakamatei, ena sega ni na vakaleqai ira; ena vakabulai o ira sa tauvimate, ni ra sa tabaki ena ligadra."

¹⁹ Ni sa vakacavara oti na Nona vosa tiko vei iratou na Turaga, a sa qai kaucake yani ki lomalagi, ka la'ki dabe sobu ena ligai matau ni Kalou.

²⁰ E ratou sa lako yani ka vunau ena veivanua kecega, ka sa cakacaka vata kei ratou na Turaga, ena Nona vakadeitaka na vosa e ratou vunautaka ena veivakatakilakila sa muria. Emeni.

For other languages please go to www.wordproject.org